

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 1

(Giresun)

28 Mart 2016 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 09.10

BAŞKAN: Ayşe KEŞİR (Düzce)

BAŞKAN VEKİLİ: Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

SÖZCÜ: Ali ÖZKAYA (Afyonkarahisar)

KÂTİP: Emine YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa)

-----0-----

GİRESUN VALİSİ HASAN KARAHAN – Hoş geldiniz sayın vekillerim, Sayın Başkanım; sizleri Giresun’da görmekten, misafir etmekten büyük mutluluk duyuyoruz.

Önemli bir konuyu araştırmak için buradasınız. İnşallah çok faydalı olacağına, yol gösterici olacağına inanıyorum. Giresun’umuzda bu konular çalışılıyor, araştırılıyor hem kamu olarak hem üniversite olarak bu konuda bizim de hassasiyetimiz var ki olması lazım. Ama, sizlerin bu çalışmaları, bölgenin genel topoğrafyasını çıkarmak bizlere de yol gösterici olacak. Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Tekrar, hoş geldiniz deyip sözü Başkanımıza arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Valim, Değerli Vekilim, Değerli Belediye Başkan Vekilim, çok kıymetli Komisyon üyesi arkadaşlarım, uzmanlarımız ve Giresun’dan toplantımıza iştirak eden çok kıymetli hazırun; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle sesim için özür diliyorum. İki gündür atlatamadığım bir grip var ama bu iş yapmama engel değil, grip henüz beni yenemedi çok şükür.

Şimdi niçin buradayız hemen kısaca birkaç cümleyle onu izah edeyim. Aile Bütünlüğünün Korunması ve Boşanma Olaylarının Araştırılması Komisyonu olarak bugün Giresun’dayız. Komisyonumuz 14 Ocakta ilk toplantısını yaptı. Tabii, araştırma komisyonları dört aylık sınırlı süreli bir komisyondur. Biz 14 Mayıs’ta raporumuzu yazıp yetiştirmiş olacağız. Bir yandan rapor yazmaya başladı uzman arkadaşlarımız.

Tabii, bu süre içerisinde -kişisel olarak Hülya Hanım’la önceden tanışırız, o da bilir- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında bir dönem çalıştım, ondan önce sivil toplum örgüt çalışmalarım var. Biz sadece boşanma neden ve sonuçlarını araştırmayalım... Aile bütünlüğünün korunması dediğimizin ya da boşanma olayları dediğimizin evveliyatı vardır, aile içinde bir mevcut sorun -ya da bu sorunla baş edebilme yöntemi- bu sorun madde bağımlılığı olabilir, bir engelli bireyin hizmet alması olabilir, şiddet olabilir, yoksulluk olabilir, eğitime erişim olabilir. Onun için biraz daha bütüncül bakalım dedik, aslında işimizi birkaç kat artırdık arkadaşlarımızla beraber, sağ olsunlar ve biz bu anlamda tüm kamu kurum ve kuruluşlarından, üniversitelerden yaklaşık iki-iki buçuk aydır hem araştırma sonuçlarını hem mevcut uygulamalarını ya da önerilerini dinledik. Akabinde de bölgesel farklılıkların... Çünkü, sosyal olaylarda biliyorsunuz her zaman merkezde ürettiğiniz çözüm yerelde bazen karşılık bulamayabiliyor. Onun için, yereldeki sorunu yerelde görmek ve yereldeki uygulayıcıları dinleyerek onların önerilerini almak önemli. Yani, aile mahkemesi hâkimlerini her şehirde dinliyoruz. Bazen Urfa’da farklı bir sorunla karşılaşıyorsunuz oranın demografik çeşitliliğinden dolayı, Antalya’da başka bir sorunla karşılaşıyorsunuz ve her ikisinde farklı öneriler getiriyorlar size, “Bu sorunu şöyle çözelim.” ya da “Şuradaki kanun maddesini ya da yönetmeliği şöyle düzenlersek daha kolay çalışırız.” diye. Bunların her biri bizim için çok kıymetli. Bugün de onun için buradayız.

Ben sözü çok uzatmayacağım çünkü hemen akabinde bir Trabzon programımız var, çok kompakt yapıyoruz toplantıları. Ama, öncelikle Komisyon üyesi arkadaşlarım kendilerini takdim etsinler. Çünkü, her biri Türkiye’nin çok farklı şehrini temsil ediyor, farklı siyasi partileri de temsil eden arkadaşlarım var. Öncelikle arkadaşlarımı bir tanıştırmak istiyorum size, Komisyon üyesi arkadaşlarımı. Sonra belediye başkan vekilimizin sosyal belediyecilik, bu minvalde, bizim Komisyon konumuz minvalinde

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 2

ifade etmek istediği bir konu varsa onu istirham edeceğim. Akabinde de toplantımız devam edecek.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

**BAŞKAN** – Şimdi burada davetli olan yerel uygulayıcılara sırasıyla söz vereceğim. Öncelikle Belediye Başkan Vekilimizi dinleyeceğiz yerelde ne tür sosyal belediyecilik uygulamaları var. Akabinde aile mahkemesi hâkimimize, kolluk güçlerine ve boşanma davalarına giren avukatlarımıza söz vereceğim.

Formatımız şu: İstirham ediyorum sizden, uygulamada karşılaştığınız sorunlar ve bu sorunların neyle çözebiliriz gibi çok kritik bilgiler istiyorum. Eminim çok güzel uygulamalarınız, çok güzel proje önerileriniz vardır ama çok sınırlı bir vakitti yapıyoruz bu toplantıyı. Onun için, zaman planlamasına çok dikkat edersek sevinirim ama şu da var: “Şu eksik kaldı ve bunu da mutlaka söylememiz lazım, rapora girsin.” diyeceğiniz bir şey varsa arkadaşlarımız, uzmanlarımız -vekillerimizden sonra oturan arkadaşlarımız Meclis uzmanları- size mail adresi verecekler. Rapora girmesini istediğiniz bir husus ya da sonra aklınıza gelebilecek bir konu olursa istirham ediyorum, oraya mail atarak bunu değerlendirebiliriz. Eksik bir şey kalmayacak, o konuda emin olun yani zamanı sıkışık kullanıyoruz, aman eksik kaldı demenizi istemem, böyle bir endişeniz olmasın. Biz onları mutlaka rapora dercedeceğiz.

Şimdi sayın vekilimize veriyorum, o da heyeti bir selamlasın. Akabinde başkanımızdan devam edelim.

**SABRİ ÖZTÜRK** (Giresun) – Sayın Valim, Değerli Başkanım, çok kıymetli milletvekillerimiz, değerli katılımcılar, değerli misafirlerimiz Giresun’a gelen; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben öncelikle Komisyon Başkanımıza ve üyelerimize bu toplantıyı Giresun’da da tertip ettikleri için ilimiz adına teşekkür ediyorum.

Gerçekten toplumda son derece önemli bir konu, çalışılması gerekiyor, sorunlara çözüm üretilmesi gerekiyor. Bu anlamda çok faydalı olacağı kanaatindeyim.

Kendim Adalet Komisyonu üyesiyim. Dolayısıyla, ev sahibi olarak, gelen Komisyon Başkanımızı, misafirlerimizi, onları karşılamak için geldim. Aslında bir başka programım var. Ben birazdan izin alıp gideceğim. O yüzden affınıza sığınıyorum.

Tekrar, ilimize hoş geldiniz, şeref verdiniz. Ben toplantının hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

**BAŞKAN** – Sayın Başkanım, buyurun.

**GİRESUN BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN KURT** – Sayın Valim, Sayın Komisyon Başkanım, değerli milletvekillerimiz, sayın vali yardımcılarım, sayın yargımızın baro temsilcileri, değerli bürokrat arkadaşlar, basınımızın güzide mensupları; Türkiye’imizde aile konusu hızla gelişen ekonomik ve sosyal gelişmelerden en fazla etkilenen bir kurumumuz. Ben Komisyon Başkanımıza ve üyelerine bu konuda kapsamlı bir araştırma yaptıkları için teşekkür ederim. Hepsine Giresun’umuza hoş geldiniz diyorum. Kendilerini burada görmekten memnun olduk.

Giresun Belediyesi olarak biz sosyal belediyecilik yapmaktayız. Bunun için çocuktan yaşlıya kadar olan bütün insanlarımızla hem maddi hem manevi konuda ilgileniyoruz. Ama, zamanın dar olduğunu söyledikleri için ben Giresun’daki evlenme oranları, kültür yapısı ve boşanma nedenleriyle ilgili açıklamalarda bulunmak istiyorum. Geri kalanları üniversitemizden, baromuzdan, yargımızdan olan değerli meslek mensupları açıklarlar herhâlde.

Giresun Belediyesi olarak 2014 yılında 672 evlilik gerçekleştirilmiş olup yine nüfustan aldığımız verilere göre 355 boşanma gerçekleşmiştir. 2015 yılında 831 evlilik gerçekleşmiş olup 306 boşanma gerçekleşmiştir. 2016 yılında 24/3/2016 tarihine kadar 100 evlilik gerçekleşmiş, 71 boşanma gerçekleşmiştir. Doğu Karadeniz Bölgesi’nde 2016 yılında ortalama evlenme yaşı erkeklerde 27,7; kadınlarda 24,5. Giresun’umuz ise 26 istatistiki bölgeden erkeklerde 3’üncü, kadınlarda ise 5’inci olmuş bu yaş ortalamasında. Giresun’da erkeklerde evlenme yaşı ortalama 27,4, kadınlarda ise 24 olarak gerçekleşmiştir.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa : 3

Giresun'daki boşanma sebepleri nelerdir? Medeni Kanunu'muzda ve Anayasa'mızda evlenmenin nasıl yapılacağı, aile bireylerinin nasıl korunacağı, çocukların nasıl korunacağı açıklanmıştır. Bunları ben akademisyenlere bırakıyorum. Nedenlerini söylüyorum: Birinci neden, genelde adliyeye yansıdığı hâliyle birlikte, şiddetli geçimsizlik olarak belirleniyor ama tabii ki altında başka nedenler yatıyor. Hukuki terim olarak genelde şiddetli geçimsizliği öne sürerek boşanma davaları açılıyor. Bunların başında ne gelmektedir? Ekonomik nedenler, eşler ve aileler arasında inanç çatışmaları, ekonomik problemler, araya giren ikinci bir erkek veya ikinci bir kadının varlığı ya da eşlerin birbirini aldatması, eşlerden birinin uzun süren hastalığı, alkol veya uyuşturucu bağımlılığı, eğitim ve kültürel farklılıklar, aile içi şiddet. Aslında, gerçekte eşler arasında birlikteliğin sağlanması birbirimize tahammül etmemiz ve birbirimizi sevmemiz, saymamızdır. Aile içerisinde sevgi, saygı ortamı bitince boşanma nedenleri de başlıyor. Tabii ki bir de ilimizde sahilden iç kesimlere, Çamoluk, Alucra ilçelerine gidene kadar en az 3 tane kültür kuşağımız var. 1960'lı yıllardan sonra köylerden şehre göç ve ekonomik yapılarıdaki, insanlardaki değişimler, ayrıca küçük şehirlerden taşradan İstanbul'a, İstanbul'dan da yurt dışına göçler olmuştur. Tabii ki bu göçler esnasında insanların ekonomik ve kültürel farklılıkları nedeniyle birlikte yeni tanışmalar ve anlaşmalar olmuştur. Bu, neticede, eğitim ve kültürel farklılıkların ve ekonomik nedenlerden dolayı insanlar arasında farklılıklar oluşmuştur. Bir de ekonomik bağımsızlıklarla eşler en ufak bir şeyde birbirlerinden ayrılmaktadırlar. Yani, artık birbirlerine tahammül edemiyorlar. Niye? Çünkü, "Benim ekonomik bağımsızlığım var, artık ben ayrı yaşayabilirim." inancı var. Fakat, toplumumuzda kültürel ve bizim Türk insanının inançlarından dolayı bu ayrılıklar baskılarla birlikte bazen birleşmeyle sonuçlanıyor ama tabii ki toplum içerisinde bu huzursuzluklar devam ediyor. Tabii ki burada Komisyon olarak, değerli Komisyon Başkanımız ve üyelerimiz, bürokratlardan ve yöneticilerden, akademisyenlerden bu bilgileri alıyorlar. Bence sahaya inip Çamoluk'taki Alidede köyünde bir Ali amca ile Ayşe hanımın yaşantısını görseler, orada nasıl yaşadıklarını en az bir yıl süreyle veya doğudan göçen, İstanbul'a göçen bir vatandaşımızın taşradan geldiğinde oralardaki ekonomik ve kültürel ilişkiler sonucundaki evlenmelerin ne kadar başarılı olduğunu görseler daha katkılı olacağına inanıyorum. Çünkü, Türk milleti ataerkil bir ailedir. Biz tabii ki Avrupa Birliği anlaşmalarıyla birlikte çağdaş bir pozisyon almak istiyoruz ama bunun yanında, bunu alırken de altyapımızı da unutmamamız gerekiyor. Onun için, bence tabandan tavana kadar bu konuyu incelemekte fayda var.

Ben biraz hızlı konuştum, bazı sayın vekillerimiz de "Hızlı konuşuyor." dediler bana ama ben "Zamanımız dar." dediğiniz için konuyu kısa kesmek istedim.

Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ederim, saygılar sunarım.

**BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.**

Serap Erten Hanım, buyurun.

**AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Öncelikle, hepiniz hoş geldiniz demek istiyorum.**

Ben çok alışkın değilim bu tür konuşmalara. Sayın valim de, belediye başkanım da, milletvekilim de zaten gayet güzel konuştular. İnanın şu mikrofon bile beni biraz heyecanlandırdı.

Şimdi, pek çok yaşadığımız sorun var ama tabii bunu ne şekilde açıklayabilirim tam bilmiyorum çünkü HMK'da yaşadığımız birtakım sıkıntılarımız var, 6284 sayılı Yasa'dan kaynaklanan birtakım sıkıntılar var. Şimdi, HMK'da öncelikle, mesela, sulh diye bir şey getirildi. İşte, ön inceleme arasında biz tarafları biz sulhe davet ediyoruz ama şöyle bir şey var: Aynı zamanda hâkimin yol gösterme gibi bir şeyi de yok yani bir şekilde bir tarafa yol gösterme durumumuz da yok. Herhangi bir şekilde bir şey söylediğimiz zaman hâkimin reddi müessesisiyle zaten karşılaşılabiriz. Şimdi, dosyaya bakıp da ben taraflardan birine "Burada boşanmayı gerektirecek herhangi bir neden yok." bile diyemem çünkü öyle dediğim zaman davacı diyecek ki "Ha, davamı reddedecek." Yani, bu bir görüş bildirme durumunda da olabiliyor. Öyle bir sıkıntımız da var. Yani, sulh getirildi ama bunu ne kadar uygulayabiliyoruz? Yani, sadece orada

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 4

formatta kalıyor. Ben kendi açımdan sulhü şu şekilde yapıyorum: Barışma ihtimaliniz var mı, çok fazla içeriğine girmeden ya da anlaşmalı bir şekilde boşanmaya çevirme ihtimalimiz var mı olarak değerlendiriyorum. Çünkü, birazcık ötesine geçersen görüş bildirme durumuna gelebilir. Öyle sıkıntılarımız var. Yani, ya sulhü tam anlamıyla uygulayabilmek için hâkimlerin üzerindeki bu baskı kaldırılacak. Mesela, baştan ben diyebilmeliyim ki... Bir şey belirli zaten, her iki tarafında geliri belli, ne bileyim, bin lira mı istiyor davacı "Zaten bin liranın ortaya çıkması mümkün değil. Senin alabileceğin en fazla 200 TL." Hani, nafakalar açısından söylüyorum. Bir şekilde orta yol bulunabilir. Yani, sulh budur, tarafları bir araya getirmek lazım.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – İhsası rey kavramını yeniden tanımalıyız, bizim baştan beri söylediğimiz.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Tabii. Orada bir sıkıntı var. Ben orada onu söylediğim zaman o zaman görüş bildirmiş oluyorum. Diyorum ki: "Benim sana verebileceğim rakam 200." Bunu belirtmiş oluyor muyum? Oluyorum. Ama, bunu rahat yapabilsen yargılamalar da uzamayacak, belki tek celsede bitirebileceğim. Ama, ben bunu birazcık belirttiğim zaman görüş bildirmiş durumuna geliyorum, o zaman sulhü tam anlamıyla gerçekleştiremiyoruz. O zaman ön inceleme aşamasının da bence bir anlamı kalmıyor. Ön inceleme aşaması şu an sadece yargılamayı uzatan bir durum vaziyetinde. Tebligatlar aşamasında zaten bizim yargılamalarımız uzuyor. Yani, taraflardan biri eğer yurt dışındaysa öncelikle dava dilekçesini tebliğ edeceğiz, cevap dilekçesi verildiyse ikinci cevap dilekçesi hakları var tarafların. Sonra, tekrar bir duruşma günü tebliği yapıyorum. Sonra, herkes geliyor, genelde de mesela, davalı gelmedi, davayı takip bile etmeyecek ama ben yine de tahkikat duruşmasını da tebliğ etmek durumunda kalıyorum. Yani, bu şekilde HMK'dan kaynaklanan ve yargılamayı uzatan müesseseler de var. Belki bu biraz daha daraltılabilir. Ya bize biraz daha sulh için bir imkân tanınsın yani her söylediğim bir görüş bildirme olarak değerlendirilmesin. Sonuçta yani biz hâkimsek her iki tarafa da yakınız. Davacı da davalı da kadın da olsa erkek de olsa benim için bir, ben onlara insan gözüyle bakıyorum zaten, çocuklarını da düşünüyorum. O şekilde, sulh kavramını yapabileceğimiz için birazcık daha bize özgürlük tanınsın ya da tamamen ön inceleme kaldırılsın. Buradan kaynaklanan birtakım sıkıntılarımız var. 6284 yani oradan kaynaklanan sıkıntılarımız kat kat fazla. Çünkü, 6284 kapsamında gelen dosyalar bize değişik iş olarak geliyor yani benim esas dosyam değil. Benim zaten ayda 60 tane dosyam var sadece esas dosyası gelen, yılda 700 dosyam geliyor. Sonra, bunun haricinde 700 dosya kadar da değişik işten gelen dosyalarım var. Şimdi, bunlar bizim arada normalde teferruat olarak görünen dosyalarımız ama benim için öyle değil yani her bir değişik iş dosyası benim daha çok titizlendiğim dosyalar. Çünkü, eğer bunlarda ben adil bir karar veremezsem ya da her iki tarafı da gözeten orta yolda bir karar veremezsem bunlar bize boşanma olarak geliyor. Mesela, 6284 sayılı Yasa çıktığı zaman genelde şu şekilde uygulanmış: Altı ay verilmeli ve erkek evden uzaklaştırılmalı. Hep bu gözle görülmüş ve daha sonra da ben kalemimle yaptığım konuşmalarda demişlerdi ki: "Bunlar bize boşanma olarak geri döndü." Çünkü, kimse bunu... Yani, normalde her ailede olmaması gereken bir şey ama ufak tefek bir tartışmada evden uzaklaştırma kararı verildiği zaman bunun geri dönüşleri de olabiliyor ve kötü bir şekilde dönüyor. Şimdi, ben genelde önüme gelen dosyada hiçbir zaman kolay kolay evden uzaklaştırma vermiyorum. Çünkü, insanlar arasında bir tartışma, bir sorun varsa bunu evden uzaklaştırarak halledemeyiz ki. Yani, bunu bir şekilde aile içerisinde konuşarak, görüşerek, çocuklarla da bir arada yaşayarak bunların halledilmesi gerektiğini düşünüyorum. Eğer, mesela, şiddet uygulama diye veriyorum, bakıyorum, tekrar geliyorsa ve daha nitelikli geliyorsa evden uzaklaştırma veriyorum. Biraz daha dozunu artıra artıra veriyorum ki eğer düzelecek bir şey varsa zaten ilk verdiğimiz o tedbir kararıyla düzeliyor, tekrar önümüze gelmiyor. Yani, bunları çok iyi uygulamak lazım. Çünkü, tekrar bunların boşanma olarak önüme gelmesini istemiyorum. Bu şekilde gerçekten birtakım sıkıntılar olabiliyor. Sonra, çocuklarını düşünüyorum. Yani, evden uzaklaştırma verdik, nasıl görecektir, nasıl

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 5

tekrar bir araya gelmeye çalışacak, nasıl çocuklarıyla iletişimi sağlayacak? O kadar sıkıntılarımız oluyor ki.

BAŞKAN – Hâkime hanım, o konu hemen her yerde bizim önümüze geldi. Yasa yapım sürecinde olan biri olarak söylüyorum: Burada özellikle risk analizi çok önemli. Yani, vaka kolluğa ilk geldiğinde ki birazdan kolluğu da dinleyeceğiz, risk analizinin yapılması önemli. Bazı yerlerde görüyorum standart olmuş üç ay ile altı ay arası. Bazen çok minimum riskte, belki de iki gün vereceksiniz, iki gün kafalarını dinleseler rahatlayacaklar ama o iki gün dinlenecek yere altı ay verildiğinde benzer sorunlar çıkıyor. Ama, riski çok yüksek bir yerde de vermememiz edemiyoruz. Yani, risk analizinin doğru yapılması ve risk analizine uygun tedbir kararının uygulanmasında bir düzenlemede ihtiyaç var gibi görünüyor şu an. Yani, bu konuda bir standart oluşmamış gibi görünüyor.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Tabii. Yani, Türkiye genelinde zaten tam bir standart yok. Bazen arkadaşlarımızla konuşuyoruz, herkesin uygulaması birbirinden farklı. O da birtakım sıkıntılara yol açabiliyor.

Mesela, adres gizliliği var, gerçekten çok büyük bir sıkıntı. Nursel Hanım'dı galiba, bu hafta bir dosyayla ilgili geldiler. Şimdi, şöyle bir şey var: Adres gizleme ... Önümüze gelen bir dosyada sadece benim adresimi gizle diye bir şey yok, yasada da öyle bir şey yok. Mesela, normalde tedbirleri veriyoruz, bakıyoruz ki çok nitelikli bir durum var, o zaman şahsın kimlik bilgileri, adresi gizlenebiliyor ama tek başına insanlar zannediyor ki bunu ben hâkime gideyim, işte, adresimi gizlesin, kimlik bilgilerimi gizlesin. Böyle bir şey yok.

Bir de şöyle bir şey var: Çok fazla suistimal söz konusu olabiliyor. Ben önüme gelen bir olayı anlatayım. Gene kadın sığınma evinde kalıyordu, adres bilgilerini gizledik. Şöyle bir şey var: Şimdi, ikinci eş gibi bir durumu varmış zaten, birkaç tane de çocukları var, bir eş daha var. Viranşehir'de bir dava açmış. Haklı mı? Haklı. Çocuğunu görmeye çalışıyor. Çocuğuyla ilgili kişisel ilişki talep etmiş, hâkim bey reddetmiş çünkü gizlilik kararını görüyor, büyük ihtimalle o da tereddütte kaldı. O dosyayı getirttim, sonra bana devamlı dilekçe göndermeye başladı. "Mutlaka şahsi ilişki istiyorum. Benim 3 çocuğum daha var bu kadından, onlara zarar vermiyorum, yanımdalar da ben bu kızıma mı zarar vereceğim?" Çocuğunu görmek istiyor. Haklı mı? Haklı. Yani, o kadar bu terazide şey durumundayız ki biz yani ortasında kalıyorum ki uykularımın dağıldığı durumlar var inanın. Yani, normalde bu bir değişik iş dosyasıdır ama benim için çok önemli ve bazen duruşmaların arasında ara verip bakmak zorunda olduğum dosyalar var. Yani, bu şekilde değişik işler bizde o kadar mağdur durumda ki duruşma arasında bakmak zorunda olduğum dosyalar ve çok önemli sonuçlara gebe kalabiliyor. Aynen bu şekilde. Yani, şimdi bu adam da haklı değil mi, çocuğunu görmek istiyor bir şekilde. Ve bu olayların önüne gidemiyoruz. Sonra, ben, mesela, bu şekilde bir dosya geldiği zaman evveliyatını, nerede yaşamış, orada boşanma dosyası var mı, tüm dosyalarını getirtmek istiyorum. 6284 de diyor ki: "Geciktirilmeksizin verilir." Şimdi, geciktirilmeksizin vereceğim ama yani böyle bir kararı, adres gizliliği...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – UYAP'tan bakın Hâkime Hanım dosyalara.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – UYAP'tan zaten örneklerini istetiyoruz biz ama insanlar...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yani, beklemeden UYAP'tan görebilirsiniz.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Yok, onlar bir şekilde geliyorlar ama bir sürü dosya olduğu için onlara tek tek o şekilde bakma imkânım da olmuyor ama... Şöyle istiyorlar, mesela, ben bugün tedbir mi istedim, tedbir bizde zaten çok çabuk verilir, onda bir sıkıntı yok ama adres gizliliği gibi bazı şeylerde daha da böyle titiz davranmaya çalışıyorum. Çünkü, çok suistimallerle karşılaşıyoruz gerçekten. Yani, gerçekten böyle bir şeye ihtiyacı var mı, yok mu, bazen borçlarından mı kaçıyor, ne amaçla istiyor, hiçbir şey yok. Delil aranmaksızın verildiği için onda da bazı sıkıntılarla karşılaşıyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Çözüm önerinizi söyler misiniz? Siz aslında bizim aradığımız hâkimsiniz, tebrik ediyorum sizi. Necdet Hocam'la da biz bu konuyu

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 6

konusuyorduk. Hâkim arkadaşlarımız hemen üç ay, altı ay uzaklaştırma verip aileyi tamamen parçalayan hususlar meydana getiriyor. Siz bu konuda daha hassas davranıyorsunuz.

Somut öneriniz nedir? Kanun değişikliği olursa hangi şekilde düzenleme hem bütün Türkiye'de doğru uygulamaya hem aile bütünlüğünü tesise vesile olur?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Şimdi, öncelikle şöyle bir şey var: Bu 6284'ün bir de kapsamını belirlemek lazım, bir de o aşamayı da ben söylemek istiyorum. Bazen apartman kavgası önümüze geliyor. İşte, aidatı ödememiş kadın önümüze geliyor. Şimdi, orada mağdur kavramını tam olarak belirlemek lazım. Yani, her kadın mı ya da hangi olayın içinden gelmiş kadınlar? Aslında bizim amacımız belki de ev içinde görünmeyen birtakım şiddeti ortaya çıkartmak, bunun tedbirlerini almak ama bu kanunu da bir şekilde kötüye kullanan birtakım insanlar da var. Karar verirken “6284 kapsamında değil.” diye reddettiklerimiz var ama o kadar az ki çünkü biz de tereddütte kalıyoruz. Hemen bu tür olaylarda bize söylenen kadın cinayetleri. Haklılar, o konuda bir şey demiyorum ama bir apartman kavgası, bir aidatı ödememe bile benim önüme geliyorsa ya da ne bileyim, asli hukuktan çıkıyorlar, kadastro mahkemesinden çıkıyorlar, yer kavgası, fındık bahçesi kavgası kardeşler arasında, bunlar benim önüme 6284 olarak geliyor. Öncelikle, kesinlikle kanunda o tanımı daha da net yapmamız lazım. Mesela, aile bireyi, “aile bireyi” derken dayı da aile bireyine girecek mi? Ya, kaçınıcı dereceye kadar? Belki bunlar bir şekilde daha net ortaya çıkartılırsa... İnanın hâkimler arasında daha “aile bireyi” kavramının ne olduğunu tam olarak anlayan yok. Yani, kimler arasında? Kardeşler tamam ama dayı var mı, amca var mı, peki dede de var mı? Yani, bunun bile tam olarak ayrımını yapamıyoruz.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – O hükümler esnek mi bırakılmış?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Yani, aile bireyi aynı evin içerisinde yaşamasa bile aile bireyi ama onu derken aile bireyinden kastımız çekirdek aile midir, anne, baba, çocuk mudur, kardeşler de girer mi? Ne kadar yani hangisi bizim kapsamımızda? İnanın onu tam olarak göremiyorum bazen ya da dediğim gibi, apartmanda meydana gelen bir kavgada benim... Yani, bunu daha net eğer somutlaştırabilirsek benim önüme gelen mağdur vakası da belki daha az olacak ve daha nitelikli olarak bakabileceğiz.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Peki, aile olarak bakın ve önerilerinizi söyleyin, eşler arasında neler yapmak gerekir? Yani, nasıl bir öneriniz var?

BAŞKAN – 6284 sadece eşler arasında değil yani kardeşten gelen şiddet, babadan gelen şiddet, sadece eşi düzenlemiyor. Hatta, aile de demiyor orada yani işte nişanlılar...

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Tabii, sevgililer, nişanlılar.

BAŞKAN – Onun için çıktı. 4320'den en önemli farkı o zaten.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Şimdi buradaki güzel şey, ben şunu da söyleyeyim: Şimdi, 17 yaşında -hepimizin çocukları var- liseli bir kız, her gün okulun önüne gelen biri var, her gün ısrarla takip. Şimdi, bu tür şeyler var. Zaten 6284'ün amacı bu insanları korumak. Yani, bu insanları korumak ama arada o kadar çok ilgisiz, alakasız şeyler de geliyor ki bunları ayıklamakla da uğraşıyorum bazen. Yani, inanın bazen bir olayda 5-6 kişinin ismi geçiyor, kim kime ne yapmış belli değil. Her şeyi kolluk bize gönderiyor “aile içi şiddet” çünkü onlar da bilmiyorlar. Önce aile içi şiddette bizim önümüze gelecek olan dosya sayıları, dosyaların hangileri olduğu ayıklanmalı. Bakıyorum tedbir de istememiş ama her şey bize geliyor. Çünkü, şu mantık da var şimdi onlarda: “Bir şekilde hâkim görsün de o karar versin.” Ama, zaten o kadar çok dosyam var ki ne diyorum, duruşma yaparken inanın beş dakikalık bir nefeste önüme dosyalar geliyor, bir yandan bakıyorum, daha önceki dosyaları var mı diyorum, hemen onları getirtelim. Çünkü, bu da önemli. İlk defa mı geldi, yoksa bu ısrarla devamlı aile içinde bunu yapıyor mu? Şimdi, bu tür şeyler de oluyor.

Bir olay daha anlatacağım size. Tedbir kararı vermişiz, ihlal etmiş, zorlama hapsi verdik. Kadın kapıya geldi, diyor ki: “Lütfen vermeyin çünkü içeri girerse daha kötü şeyler başıma gelecek.” Şimdi, bizde bir şikâyete tabi değil ki. Şikâyetten vazgeçtiler, barıştılar, o da net değil. Yani, şikâyete tabi olsa eğer... Mesela, diyor

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 7

ki: “Ben vazgeçtim, aman istemiyorum, hiçbir şey vermeyelim.” Zaten o dosya açısından kesinleşmişti. Bu da net değil. Öncelikle bu da yapılabilir, şikâyete tabi mi yani bizdeki şey. Şikâyeti geri aldığı zaman...

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ KADIN SORUNLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ MÜDÜRÜ HÜLYA UĞUR TANRIÖVER – Olmamalı da zaten.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Şimdi, öyle diyorsunuz ama mesela, diyelim ki ufak tefek bir hakaret etti, ikinci kez yine hakaret etti, şimdi burada ben bir zorlama hapsi vereceğim ama -veriyoruz zaten, eğer onu görüyorsak veriyoruz- ne olacak? Şimdi, bir şekilde bunu hayatına devam ettirmek de istiyorlar. İçeri girmesini de istemiyor. İçeri girdiği zaman gerçekten daha da kötü olacağını düşünüyor. Çünkü, ben dosyalarda görüyorum, birbiriyle eşlerini aldatıyorlar, bunları affediyorlar. Neler var, ne olaylar affedilmiş. Zaten şimdi Yargıtay da biraz bu yönüyle bakıyor. Aile içerisinde ne yaşanırsa yaşansın, on yıl darp mı gördü, aldatma mı gördü, bir şeylere katlanmak zorunda mı kaldı, üç gün aynı evde yaşadı mı... İnanın, bir dosyam yeni bozuldu benim, ben şoklardayım; kadın aldatılmış, her şey ortaya çıkmış, tanıklarla belli, sadece on gün çocuk çok ağladığı için kadın aynı evde yaşamak zorunda kalmış. Şimdi, “Burada ret kararı verilmeliydi.” diye bozuldu ve ben gerekçede de belirttim “Bu bir araya gelme değildir. Sadece çocuk istediği için bir araya gelmişlerdir. Gözden bir kaçma da yok.” Bu şekilde af kapsamı çok geniş uygulanıyor.

Bir sürü sorun var yani bu kısacık süre içerisinde hangilerini söyleyeceğimi ben de bilemiyorum ama.

BAŞKAN – Hâkime Hanım, bunları yazılı olarak alabilir miyiz sizden madde madde? Yani, sizin sıkıntı yaşadığınız hususları madde madde alalım. Biz bunları şu an ses kaydına alıyoruz ama madde madde alalım bir de onları sizden, yazılı olarak da rica edelim.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Birtakım sıkıntılarımız var. Siz söylemişsiniz “Önlem olarak ne yapılabilir?” Benim açımdan, benim önüme gelen dosyalarda -hani, nasıl olur, bir ceset hâline gelir ya böyle- artık yapacak çok bir şeyim kalmıyor. Hani, belki bu akademisyenlerle, eğitimcilerimizle bana gelmeden önce bir şeylerin halledilmesi lazım ki... Benim önüme gelen dosyalarda kurtarılacak evlilik bile o kadar az ki anlatamam size. Zaten ben gözlerinden görüyorum insanların. O zaman diyorum ki: “İsterseniz ön incelemeyi erteleyelim.” ve bir daha ki duruşmaya gelmiyorlar. Ama, artık, bir süre sonra insanlar birbirlerinden bir şekilde sıkılmış, kimi intikam almak için uzatıyor inanır mısınız yani hiçbir şey yok aralarında, bitecek bir evlilik. O yüzden de bu tür olaylarda da önüme geldiğinde zaten kurtarılacak çok bir şey kalmıyor. Mesela, alkolle tedavide bile, önce ufak ufak, işte, dediğim gibi, (a) bendini veriyoruz, sonra evden uzaklaştırma veriyoruz. Alkolle tedavide de hangi biriyle... Bir sürü dosyada alkol var. İşte, promil olarak bakıyorum, kaç kere gelmiş ona bakıyorum, artık, belliyse, devamlı içiyorsa, birkaç defa alkolle tedavi verdim. Şimdi, alkolle tedavide de gitmediği zaman bunun da birtakım şeyleri var. İşte, onu tam olarak, net olarak belki belirlemesi lazım. Ben alkolle tedavi verdim, gitmiyor mu... Bir tanesi vardı mesela, onun araştırmasını yaptırdım kolluğa -bakın hâlâ söylüyorum, bu değişik bir iş, inanın çok uğraşıyorum bunlarla- işte kolluk vasıtasıyla bunu tespit ettim kendi mi gitmedi, yoksa gidemedi mi; ayağını kırmış yani bu şekilde bir şey oldu. Biz bunu gidemedi olarak değerlendirdik. Çünkü, herkese de ben o imkânı sağlayamam, götürüp getirecek, orada tedavi sağlayacak ya da gitmediği zaman bunu ben bir zorlama hapsi uygulanması olarak göreceğim miyim, bu da net değil. Şimdi, bunu hâkimin birisi görebilir, birisi görmeyebilir. Yani, bu netlik yok. Sonra, kolluk tarafından veriliyor mesela bu tedbir, orada zaten bu şahsa imzalatılıyor. Şimdi, burada tebliğ sayılacak mı, sayılmayacak mı? Bunda bile mahkemeler arasında tam bir birliktelik yok. Çünkü, daha sonradan biz onama kararı veriyoruz ya, onu da tekrar tebliğe çıkartıyoruz; kimi ona bakıyor, kimi bakmıyor. Mesela, ben bakmıyorum çünkü eğer kolluğun verdiğini imzaladıysa bundan haberdardır artık. Yani, tekrardan şiddet uygulamaması lazım. Uyguluyorsa bu bir kötü niyettir zaten. Benim kararım o arada tebliğ edilmeyebilir çünkü zaten kaçıyor,

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 8

başka bir yere gidiyor ya da bir şekilde adresini değiştirebiliyor. Birtakım sıkıntılar var. Yani, tebligatta da sıkıntı var, süreler ne zaman başlayacak, üç aylık tedbir veriyorsak bunun başlangıcını herkes farklı uyguluyor, tebliğden mi uygulayacaklar, yoksa kararın verildiği tarihten itibaren mi? Yani, o tür birtakım sıkıntılar olabiliyor. Uygulamada tam birlik yok. Benim konuştuğum biraz 6284 oldu ama gerçekten en çok doldurulması gereken yasa çünkü ondan kaynaklanan... Çünkü, en çok "ekonomik şiddet" demiyor muyuz? "Ekonomik şiddet" veya sair diğer şiddet demiyor muyuz? Sonuçta bu 6284 sayılı Yasa eğer şiddeti önleme yasasıysa... Zaten evliliklerin bitmesinin en büyük sebebi de ekonomik şiddet, sözel şiddet, darp, cebir, bunlar sırayla geliyor. Bunların hepsi zaten 6284'ün içinde. 6284'ü biraz daha derleyip toparlarsak, bizim açımızdan da biraz daha uygulamayı kolaylaştırabilirsek belki o açıdan biraz rahatlama olabilir. Belki aile mahkemelerinde de... Yani, bir ara düşünülmüştü, sulh ceza mahkemelerine mi verilecek diye, belki o şekilde kaldı ama.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sulh cezayı etkileyen kısmı size verelim.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Bilmiyorum artık.

Şimdi, öyle bir sıkıntı var. En azından bunlar bizim esas dosyamız gibi düşünülebilecek çünkü eğer öyle düşünülse buraya bir aile mahkemesi daha kurulur. Çünkü, değişik iş olarak görüldüğü için kimisi bunu göz ardı ediyor ama gerçekten benim esas sayım kadar bu dosyalar var ve bu dosyaları böyle bir teferruat gibi değil, esas olarak görmemiz lazım ki çünkü bunlar daha sonra bize esas dosyası olarak geliyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Hâkime Hanım.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Rica ediyorum.

BAŞKAN – Necdet Bey, buyurun.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Ben hâkime hanımı gerçekten tebrik ediyorum.

6284'le ilgili bugüne kadar duyduğum, en azından benim duyduğum en berrak ve en net ifadelerdi. O yüzden kutluyorum. Mesleğini de içselleştirdiği için de ayrıca kutluyorum.

Şimdi, araştırma komisyonlarıyla ilgili ben kısa bir bilgi aktarayım arkadaşlarımıza. Araştırma komisyonları süreli çalışan, raporlayan ve ondan sonra raporu ilgili makamlara ileten bir komisyon çalışmasıdır. Burada biz aldığımız bilgileri, bize iletilen yazılı veya sözlü ifadeleri raporumuza kaydediyoruz ve daha sonra da kanun yapıcı o ilettiğimiz hususlarla ilgili kanuni düzenlemelerde birtakım değişiklikler, revizyonlar, kaldırma veya yeni birtakım hükümler ortaya koyuyor. O yüzden, burada hâkime hanım üzerinden söylüyorum ama bütün arkadaşlarımız için geçerli, şayet bu kısa zamanda -ki anladığım kadarıyla birazcık da kısa olacak Trabzon programı olduğu için- ifade edilemeyen hususlar olursa, onları da yazılı olarak arkadaşlarımız hızlı bir şekilde bize aktarırlarsa hem raporumuza koyma hem de söylediğimiz şeylerin hayata geçme ihtimali artar. Ama, Serap Hanım da özellikle 6284'le ilgili uygulamada yaşadığı sıkıntıları mümkünse madde madde hızlı bir şekilde yazıp gönderirse biz bu konularda raporumuza işleriz.

Bu vesileyle, hem hâkime hanımı tebrik ediyorum hem de diğer arkadaşlara bu mesajı iletmış olmak istedim Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Hocam, sağ olun.

Şimdi Avukat Sevil Hanım ve Behice Hanım, sizleri dinleyeceğim.

Sevil Hanım, buyurun, sizden başlayalım.

AV. SEVİL GÖKSÜZOĞLU – Öncelikle hoş geldiniz diyorum.

Mesleğe ilk başladığımdan bugüne kadar dava türü olarak en hızlı boşanma davaları çok ciddi derecede artış göstermiş. Benim ilk başladığımda çok azdı boşanma davaları. Ne yazık ki şimdi ciddi boyutta, aynı zamanda şiddet de çok ciddi boyutlarda. Benim en fazla önemseydiğim konu, boşanma olacaksa da sağlıklı bir boşanmanın sağlanması. Bu aşamada da şiddet, alkol, kumar gibi nedenlerle boşanmalarda -hâkime hanımın da belirttiği gibi- önleyici tedbir olarak tıbbi tedavi yöntemlerine başvurulması, yasada bu çok muallakta kalmış bir konu. Çok ciddi bir şekilde tedavi edilmelerini ben toplum barışı açısından çok önemsiyorum. Ayrıca, dediğim gibi, toplum barışı açısından sağlıklı boşanmaların gerçekleşmesi için de...



# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 9

Aynı zamanda iki yıllık da ara bulucuyum ama fiilî olarak hiçbir ara buluculuk faaliyetinde bulunamadık, yasa çok yeni, henüz gelişmedi, toplum da bilmiyor bunu. Çünkü, kazan kazan prensibine dayandığı için bence ara buluculuk müessesesi bu arada ciddi bir şekilde toplum barışını sağlayabilir, sağlıklı boşanmaların oluşmasını sağlayabilir diye düşünüyorum.

Benim söyleyeceklerim bu kadar. Hâkime hanım güzel bir şekilde ifade etti.

Bir de erken yaşta evliliklerin mümkün olduğu kadar önlenmesini de önemsiyorum. Ruhsal ve kişisel gelişimini tamamlamamış çocukların evlenmeleri ilerde çok ciddi sorunlara yol açıyor.

BAŞKAN – Ordu’da giderek azaldığı yönünde toplumda bir meyil olduğu söylendi erken yaşta evliliğin. Giresun’la ilgili bilginiz var mı?

AV. SEVİL GÖKSÜZOĞLU – Şöyle, Giresun’da gördüğümüz olaylar oluyor. Şimdi, köyden kente hızlı bir göç olduğu için kendi kültürleriyle geliyorlar ve ekonomik sıkıntılardan, aileden kaçmak için de çocuklar erken yaşta evliliklere yönelebiliyorlar. En fazla da kaçarak evleniyorlar. Tabii, bunların hepsi boşanmayla sonuçlanıyor ve çocukların çoğu da heder oluyor. Genellikle gördüğüm bunlar.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Yalnız, ben de bir Karadenizli olarak kaçarak evlenme burada bir evlenme biçimi, Karadeniz’de evlenme yöntemi. Hatta, zorla kaçırılma çok ender görülen bir durum. Yani, kızlar rızasıyla sevdiğine masrafsız bir...

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Karadenizli kadını nasıl kaçıırırlar ya, kızı nasıl kaçıırırlar?

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Ben bir şey söyleyeyim.

Benim çocuğum 1994 doğumlu. O zaman orta sondaydı oğlum. Onun yaşıtı olan bir kızın kaçtığını biliyorum. Şimdi, iki tane çocuk doğurdu, bir tanesi yetiştirme yurdunda, baba şiddet uygulamış, çok ciddi şiddet, çocuğun biri kör, baba duvara fırlatıyor; biri annenin yanındaydı, o da perişan bir durumdaydı, yardımlarla geçiniyorlardı. En sonunda sanıyorum onu da çocuk yetiştirme kurumuna verdiler. Çok zor şeyler.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Behice Hanım, buyurun.

AV. BEHİCE ÇAVUŞOĞLU – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli hazırun, tekrar, hepiniz hoş geldiniz.

Benden önce konuşan tüm katılımcıların belirtmiş oldukları hususlara katılıyorum. Gerçekten, aile çok önemli, toplumun temel yapısı ama tabii ki buradaki çatırtılar sadece aile anlamında da değil, toplumun tüm nezdinde problemlere neden olabiliyor. Bu konuda sayın vekilimiz davet ettiği zaman, doğruyu söylemek gerekirse biraz da kendi hayatınızda da yaşadığınız birtakım sıkıntılar söz konusu olduğu için ne kadar adaletli olabilirim, ne kadar objektif olabilirim diyorsunuz ama en azından böyle bir Komisyon çalışmasına katkı sağlayabilmek için bire bir, sahadaki insanlar gibi yaşadıklarınızdan örnekler vermenin de çok yerinde olacağını, en azından katkı sağlayacağını düşündüm. Çünkü, çiftler ya da gençler evlenirken “Seviyorum, ölüyorum, bitiyorum.” mantığıyla beraber bir evliliğe adım atıyorlar ve evliliğin sorumlulukları konusunda, bilinçlenme konusunda, birbirlerinden ne istedikleri konusunda, beklentilerinin ne olduğu konusunda hiçbir fikirleri yok. Bu nedenle, ben özellikle evlilik öncesinde eğitim danışmanlığı hizmetinin çok büyük bir önem arz ettiğini düşünüyorum ve evlenecek adayların kurumsal anlamda tüm Türkiye genelinde yaygınlaştırılacak şekilde gerçekten ehil danışmanlar tarafından birbirlerine tıpkı bir ayna olacak şekilde evlilikteki beklentileri, sorumlulukları, diyalogları, iletişim becerileri... Yani, bu konuda bir adım atılmasını tıpkı sağlık hizmetindeki koruyucu sağlık hizmetleri gibi, deyim yerindeyse, benim deyimimle testi kırılmadan önce bu testi kırılmamak için neler yapabiliriz şeklinde bir çalışma yapılması gerektiğini düşünüyorum desteklenme hizmeti anlamında. Ama, bu laf olsun diye olmamalı Sayın Başkanım, değerli katılımcılar çünkü gerçekten bunu yaşamış bir insanım. Seviyorum, gerçekten severek evlendim ama bir bakıyorsunuz, geliyorsunuz ki bu sizin hayal ettiğiniz bir hayat değil, bu sizin beraber bir ömür boyu

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 10

hayallerini kurduğunuz insan değil ve şu şekilde yapmaya başlıyorsunuz, yaşamış birisi olarak söylüyorum: Önce kendinizde kusur bulmaya çalışıyorsunuz. Diyorsunuz ki: "Ben iyi bir insan olsaydım bunları yaşamazdım." Çünkü, karşı taraf da size eksikliklerinizi dile getirmeye çalışıyor ve diyorsunuz ki: "Ben daha iyi olmalıyım." Fedakârlıklar başlıyor. Yani, bir yapıyorsunuz, iki yapıyorsunuz ama karşınızdaki mutlu olmuyor ki. Çünkü, neden? Onun da evliliğe hazırlığı söz konusu değil. O da evliliğini özgürlüğünü kısıtlamış bir baskı aracı olarak görüyor ve bunlar da nelerden geliyor? Biraz önce dediğim gibi, o gençlik duygularıyla verilen "Ölüyorum, bitiyorum, seviyorum, aşığıım." duygularıyla geliyor. Dolayısıyla, gerçekten profesyonel anlamda, evlilik öncesi danışmanlık hizmetlerinin laf olsun, torba dolsun zihniyetiyle değil, uygulamasal anlamda başarılı bir şekilde uygulanırsa en azından daha iyi neticeler alınacağını, evlilik birlikteliğinin daha sağlam olacağını; gençlerin, çiftlerin evlilik sorumluluğu konusunda en azından bilinçlendirilmesini... Hatta, Sayın Başkanım, benim bir görüşüm var. Uzun süredir bunu düşünüyorum ama hep hayal olarak değerlendiriliyor, hiç kimse bunun uygulanabileceğine inanmıyor ama ben diyorum ki çoğu başarılı uygulamalar aslında hayalden yola çıkılarak gerçekleştiriliyor ve başarılı olunuyor. Şu anda evlenmeden önce biz nasıl kan testi yaptırıyorsak yasal olarak evlendirme yönetmeliği gereğince, ben evlenmeden önce de çiftlere bu biraz önce belirtmiş olduğum evlilik öncesi eğitim danışmanlığı hizmeti kapsamında kişilik testleri ve karakter testleri yapılmasını... Nihayetinde kişilik testleri, karakter testleri yapıldıktan sonra biri mükemmeliyetçi bir tip, diğeri laylaylom bir tip olunca -"Hayır, siz ayrılacaksınız." demek anlamında değil ama mükemmeliyetçi bir tip ile laylaylom bir tip dediğimiz tip bir araya geldiğinde evlilik sorumluluğunu nasıl kaldıracakları konusunda, en azından, bu danışmanlık eğitiminde karşılıklı olarak bir eğitim, bir destek verilirse bu anlamda ben iyi olacağını düşünüyorum. "Neden?" diyeceksiniz. Çünkü, ne oluyor? İşte, biraz önce söylediğim gibi "Ya benim sevdiğim adam bu değil." veya "Benim sevdiğim kadın bu değil." diyorsunuz ve ondan sonra çatırdamalar başlıyor, iletişim zaten kopuyor. Bir süre sonra... Şöyle ikili bir şey var -bunu da söylemek istiyorum çünkü kendim de bizzat bunu bir e bir yaşamış bir insanım- biraz önceki suçluluk duygusu "Ben iyi bir insan olsaydım bunlar başıma gelmezdi." Daha sonradan, bir süre sonra kendinize göre bir şeyler yapıyorsunuz, çabalıyorsunuz, ediyorsunuz ama sonuçta hiçbir şey olmuyor ve sonra diyorsunuz ki: "Bu benim kaderim. Ben bunu çekmeliyim." İnanın, isterseniz çok zengin olun, isterseniz çok eğitilmiş olun, isterseniz profesör olun, isterseniz cumhurbaşkanı olun hiç önemli değil çünkü bizler biraz geleneksel yapıda da yetişmiş insanlarız, biz "Gelinlik eşittir kefen." zihniyetiyle yetişmiş insanlar olduğumuz için "Yıkamak kolay, yapmak zor." mantığıyla beraber hep bir mücadele içerisinde oluyoruz. Ama, sonuçta kendinizden ödün veriyorsunuz, çocuklarınızı sağlıksız bir ortamda büyütmiş oluyorsunuz. Aslında yine kendinize, çocuklarınıza ve deyim yerindeyse topluma zarar veriyorsunuz.

Bu anlamda, kısaca özetlemek gerekirse, evlilik öncesi eğitim danışmanlığı hizmetinin ben çok önemli olduğuna inanıyorum. Gençlerin birbirine ayna tutma vazifesi olduğunu düşünüyorum. İkinci adıma da biraz önce sayın hâkime hanımın da demiş olduğu gibi, kesinlikle katılıyorum. Olayın boyutuna göre, şiddetin boyutuna göre evden uzaklaştırma her hâlükârda çözüm değil. Aslında bu ikinci aşamada yani şiddetin uygulanmış olduğu aşamada evden uzaklaştırma kararının verilmesi yerine, diyalogu geliştirici, iletişimi, birlikteliği, aile bütünlüğünü devam ettirici şekilde bir danışmanlık eğitiminin verilmesinin, hizmetinin verilmiş olmasının en azından kurtarılabilecek evliliklerde -aldatma varsa, dayak varsa, şiddet varsa veya üçüncü şahıslar, kayınvalide veya diğer etkenler söz konusuysa- bunların giderilebileceğini düşünüyorum.

Dediğim gibi, benim birinci fikrim, evlilik öncesi danışmanlık; ikincisi, boşanma kararını vermeden önceki danışmanlık hizmeti. Evlilik aşamasında ortaya çıkan sorunların çözümü için danışmanlık hizmetinin önemli olduğunu, daha sonradan da boşanma aşamasında... Yine bir arkadaşımız ifade etmişti, en sağlıklı boşanmanın nasıl olacağı. Çünkü, artık, boşanma aşamasında gerçekten eşler birbirinden nefret

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 11

ediyorlar, nefretlerini kusuyorlar, kinlerini kusuyorlar, bu en fazla çocuklara zarar veriyor. Onun en sağlıklı şekilde olması konusunda eğitim danışmanlık hizmetinin verilmesinin uygun olacağını düşünüyorum.

Son olarak da şunu söyleyeceğim: Benim bizzat kendi devam etmiş olduğum bir boşanma davasında -boşanma davasını açtık- daha önceden koruma kararı alınmıştı, evden uzaklaştırma kararı alınmıştı ama hâlâ biz davalı kocayı çıkartamadık. Boşanma davamız sonuçlandı, hâlâ kocayı çıkartamadık evden. Yani, şunu söylemek istiyorum: Jandarma, kolluk hizmetleri veya polis teşkilatından özellikle evden uzaklaştırma kararlarının uygulanması noktasında biraz daha dikkatli, biraz daha titiz ve kadını önleyici ve koruyucu önlemlerin alınması noktasında hassasiyet göstermelerini rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Behice Hanım.

Müdür Bey, aslında belki önce size vermem lazım sözü. Evlilik öncesi eğitim boşanma süreci danışmanlığı ve aile danışmanlığı uygulamamız var.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Var efendim.

BAŞKAN – Anlıyorum ki çok bilinmiyor, onu da fark ettim şu an.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Efendim, zaten boşanma danışmanlığı henüz yeni geldi, o konuyla ilgili çalışmalar var. Arkadaşlarımız, sosyal hizmet uzmanlarımız burada o konuyla ilgili çalışmaları yapıyor.

BAŞKAN – Aile Bakanlığının hem evlilik öncesi eğitim programı var, hem aile danışmanlığı devam eden evlilikler, hem de boşanma süreci danışmanlık programları var, bunu ben biliyorum.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Evet efendim, var. Doğrudur efendim. O, zaten yakın zamanda bu konularla ilgili bir çalışma ama aile eğitimiyle ilgili daha öncesinde zaten formatör de yetiştiriyoruz aynı şekilde, o konuyla ilgili çalışmalarımız da var. Arkadaşlarımız o konularla...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Arz odaklı değil yani talep odaklı.

BAŞKAN – Boşanma süreci danışmanı talep odaklı.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Talep odaklı, evet.

Şimdi, bir de söz gelmişken eğer müsaade ederseniz Sayın Başkanım, sadece gerçekleşmesini arzu ettiğim konuları bildirmek istiyorum.

BAŞKAN – O zaman önce sizi dinleyelim, sonra kolluğa vereceğim sözü.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Tamam efendim.

Şimdi, öncelikle, evlilik öncesi eğitim gerçekten önemli ancak bunun nikâhtan önce zorunlu olarak yapılması konusunda yasal çalışmaların yapılmasını arz ediyorum.

BAŞKAN – Müdürüm, hemen yeri gelmişken söyleyeyim: Yasal bir çalışmaya ihtiyacınız yok. Harran Belediyesi meclis kararıyla bunu uyguluyor.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – O zaman belediyemizden onu arz ediyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlarla Urfa'ya gittik, Harran Belediyesi meclis kararı almış, bu eğitim programını almayan hiç kimseye nikâh işlemini yapmıyor.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Allah razı olsun, çok güzel bir şey.

BAŞKAN – Her şeyi devletten beklememek lazım diyorum.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Birincisi o.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ama, yasal dayanağı olmadığı için biri dava açabilir.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Tabii, dava açılabilir.

BAŞKAN – Tabii, o ayrı bir konu. Yani, mevzuat düzenlemesi olsun, biz raporumuza bunu dercedelim ama uygulanabilir, kısa mesafede de yol alabilirsiniz.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Sizlerden arz ediyorum bu konuyu.

İkincisi: Evde bakım hizmetlerinin bizden alınması, hiç olmazsa Sosyal Yardımlaşma Vakfına verilmesi konusunda... Daha önce bu planlanmıştı ama bir türlü

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 12

olmadı. Eğer böyle bir şey olursa biz arkadaşlarımızı araziye yayacağız. Aile eğitimi, evlilik öncesi eğitimi ve diğer boşanmayla ilgili aynı şekilde...

BAŞKAN – Sosyal Yardımlaşmaya alındı diye biliyorum.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Henüz alınmadı efendim, hâlâ devam ediyoruz.

Bu konuda da bizlere destek verirseniz, yardımcı olursanız...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bu ana işlerinize engel mi oluyor?

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Tabii ki. Haftanın beş günü arkadaşlarımızı biz köylere gönderiyoruz, inceleme yaptırmaya gönderiyoruz, denetleme yapmaya gönderiyoruz. Bundan dolayı, bütün meslek elemanlarımızı hemen hemen bu işin üzerinde harcıyoruz.

BAŞKAN – Ama, onun kararı alındı, onu ben biliyorum.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Kararı alınmış durumda, uygulama yok henüz efendim, ondan dolayı.

BAŞKAN – Pek çok yerde alındı vakfa, nasıl olur da alınmadı onu anlamadım.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Peki, şöyle bir şey değil mi? Parayı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı veriyor, diğerine denetlettireceksiniz, orada bir sıkıntı yok mu?

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Parasıyla birlikte aynı şekilde...

BAŞKAN – Parasını zaten sosyal yardımlaşma veriyor, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına ayrıca başka bir bütçe değil.

2022 ve evde bakıma sosyal yardımlar bütçesinden gidiyor.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Evet. Onun olması...

Bir de evden çıkarmayı kolluk kuvvetleri -mesela, bazı şeyler veriliyor, "Çıkartılsın." diye hanımefendi söylemişti- tam böyle sağlam bir şekilde yapamıyorlar, istenilen şekilde. Kanuni açıklıklar var, ondan dolayı da kişiyle kavga etme, şu, bu durumu var, bundan dolayı da sıkıntı.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – İşin doğası da çok sert yapmayı götürmez zaten, ondan sonra yeni facialar getirir.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Evet.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Müdürüm, sağ olun.

Jandarma İl Komutanlığından Yüzbaşı Şenol Tayan, buyurunuz.

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – Sayın Valim, Sayın Komisyon Başkanım, sayın milletvekillerim, değerli misafirler; öncelikle, hoş geldiniz.

Şimdi, Giresun İl Jandarma Komutanlığı olarak öncelikle yaptığımız faaliyetlerden bahsetmek istiyorum. Önleyici hizmetler kapsamında, takdimi önleyici hizmetler kapsamında ve müdahale hizmetleri yani klasik geleneksek kolluk hizmetleri bakışıyla arz edeceğim.

Müdahale hizmetleri kapsamında Giresun İl Jandarma Komutanlığının sorumluluk alanında son iki yılda meydana gelen kadına yönelik şiddet olayı 2014 yılında 93, 2015 yılında 102 yani yüzde 9'luk bir artış var. Yine, 2014 yılında şiddet mağduru kadın miktarı 377, 2015 yılında ise 330.

Yine, şiddet mağduru kadınlarımıza yönelik tedbirler kapsamında 2014 yılında 32 tedbir kararı alındı, 2015 yılında 34 tedbir kararı alındı.

Yine, bu şiddet olayları sonucu 2014 yılında 1, 2015 yılında 4 kadınıımız hayatını kaybetti.

BAŞKAN – Sayın Yüzbaşım, Jandarma bölgesindeki nüfusunuz nedir?

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – 173 bin.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Kaç, şeyi duyamadım?

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – 2014 yılında 1, 2015 yılında 4 kadın hayatını kaybetti.

Şimdi, sayısal veriler bu şekilde, çok fazla akılda kalıcı olmayabilir ama bizim gördüğümüz tedbirler kapsamında konuşmak istiyorum.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 13

BAŞKAN – 4 cinayet kadın cinayeti mi, kasten adam öldürme mi? Yani, kişisel husumetten mi, yoksa aile içi şiddet mi bu 4 kadın cinayeti?

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – Bunun içerisinde aile içi şiddet de var. Her hâlükârda aile içi şiddete dayanıyor.

BAŞKAN – Tamam.

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – Şimdi, bu süreçte tespit ettiklerimizi arz etmek istiyorum.

Şimdi, malumunuz, bizim görev yaptığımız yer kırsal bölgeler ve kırsal bölgelere de baktığımızda tamamen vatandaşlarımızda tarıma dayalı bir ekonomi var. Tarıma dayalı ekonomi olduğu için aile yapılarını incelediğimizde yani bir Giresun merkezindeki aile yapısı ile köylerdeki aile yapısı çok farklı ve karşılaşılan şiddet olayları da çok farklı. Yani, kırsal bölgedeki kadınlarımızın 6284'ten anladığı, sadece bir sıkıntı olduğunda, eşiyle ilgili, ailesiyle ilgili bir sıkıntı olduğunda 156'yı araması. Yani, kanunun ayrıntılarını bilmiyor. Bunların anlatılması gerekiyor yani ne yapılması gerektiğinin anlatılması gerekiyor.

Bir de böyle olaylarla karşılaşıldığında -konuşmacılarımız da bahsetti- sadece aile mahkemesinin, sadece kolluğun, sadece Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğümüzün tedbirleri değil de devlet bütün kademeleriyle, örneğin, bunun içerisinde Diyanet olabilir, toplantı öncesinde görüşme yaptığımız akademisyenlerimizin, üniversitelerin içerisinde olması gerekiyor. Şimdi, biz sahadayız yani kırsala baktığımızda her köyde imam var, din görevlisi var, jandarma her köye ulaşıyor yani biz şu an kılcal damarlara her şekilde gidiyoruz. Okullarımızda artık taşımali eğitim olduğu için -okullar biraz daha azaldı ama- öğretmenlerimiz de bu sürecin içerisinde yer almalı diye değerlendiriyorum, bu eğitimin içerisinde yani halkın bilinçlendirilmesi, boşanmaların engellenmesi adına, bir rol model olması adına bu kademelerinde devletin kapsamlı yaklaşması gerekiyor. Sadece kolluğa veya mahkemelere bu işin bırakılmaması gerekir.

BAŞKAN – Vaka ortaya çıktıktan sonra zaten sizin işiniz. Önemli olan ondan önceki süreç zaten, koruyucu önleyici tedbirler.

Var mı ilave edeceğiniz bir şey?

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – Bir de yine evden uzaklaştırmalarla ilgili bizim yaşadığımız sıkıntılar. Şimdi, şehir merkezinde belki bu uygulanabilir, toplum yapısı incelendiğinde bizim burada hizmet sektöründe çalışan veya devlet memuru olan personel ağırlıklı ama köylerde hâlâ tarım toplumu, aile yapısı da bu şekilde. Biz vatandaşımızı evden uzaklaştırdığımız zaman veya diğer tedbirler alındığı zaman oradaki vatandaş nereye gidecek? Hani, buradaki vatandaş belki bir otele gidebilir, başka bir yerde kalabilir ama oradaki vatandaş nereye gidecek? Başkanımız da bahsetti, biz ataerkil aile yapısına sahibiz ve...

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Nereye gidiyor onlar biliyor musunuz?

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – Yani, akrabasına gidiyor, bu da onun için olumsuz oluyor, bu aslında şiddeti tetikliyor. Yani, alınacak tedbirler aile bazında göz önüne alınmalı.

BAŞKAN – Risk analizi dediğimiz şey o aslında.

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – Evet, mümkün olduğu kadar biz bunu yumuşatmaya çalışıyoruz ama bir eşi...

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – O artık köyden uzaklaştırma oluyor, evden değil de.

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – Evet, ailesinden uzaklaştırma oluyor.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Uzaklaştırmadan ziyade, sonuçları daha vahim oluyor.

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – Evet, öfkeyi artırıyor aslında.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Şenol Yüzbaşım, sağ olun.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 14

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – Ben bir şey daha eklemek istiyorum.

Şimdi, il müdürümüz bahsetti, o projede aslında birlikteyiz, birlikte yürütüyoruz, kısaca bahsetmek istiyorum.

BAŞKAN – Hangisi?

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – Evlilik Okulu ve Aile Huzuru. Yani, iki bölüm: Evlenmeden önceki bölüm ve şu anki hâlihazırda evli olan vatandaşlarımıza hitaben hem şehir merkezlerinde, ilçe merkezlerinde yaşayan ve kırsalda yaşayan ailelerimize yönelik proje. Bunun sonucunda, örneğin, evlilik okulu yirmi saatlik bir program olacak, aile huzuru projesi on saatlik program olacak ve sonunda Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğümüz tarafından sertifika verilecek. Böyle bir çalışmamız var. Programın ayrıntıları var, eğitimin nerede verilecek, programın alt başlıkları, konular, hepsi belirlenmiş durumda.

BAŞKAN – Önemli olan bunun yaygınlaştırılması. Hem Jandarmanın hem yerel yönetimlerin eliyle bunun yaygınlaştırılması önemi.

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – Yani, burada maksat, devletin bütün kurumları bir araya gelip vatandaşlarımıza ne verebiliriz, bunu ortaya koymak.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Şu ana kadar askerlere yapıldı mı mesela sizin o söylediğiniz şey?

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – Yapıldı, evet.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Bazı illerde gördük çünkü.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Yaptığınız program kaç saat sürüyor?

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – Evlilik okulu yirmi saat, aile huzuru on saat şeklinde belirlendi. Tabii, bunlar tekrar düzenlenebilir.

BAŞKAN – Jandarma belirlemiyorum onun standardını, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı belirliyor.

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – Evet.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Peki, düzenlemeyi düşündüğünüz eğitim programının saatini tekrar alabilir miyim?

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – Biz saat olarak belirlemedik, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü belirledi.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Birlikte belirliyorsunuz.

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – Evet. Biz bunun bir ayağıyız, Jandarma olarak bir ayağıyız. Evet, sahada problemlerin ortaya konulması, sayısal değerlerin bir veri olarak ortaya konması açısından Jandarma olarak biz bu şekilde yer alacağız proje içerisinde.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Bugüne kadar sunduğunuz projeleri Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğümüzle birlikte mi planladınız?

GİRESUN JANDARMA İL KOMUTANLIĞI YÜZBAŞI ŞENOL TAYAN – Evet.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Sayın Müdürüm, acaba ders olarak içeriğinde neler var bu programın?

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Bu tip aile eğitimi programında izlediğiniz zaman hukuki anlamda, ekonomik alanda...

BAŞKAN – Pardon, bir şey soracağım ben.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Buyurun.

BAŞKAN – Aile Bakanlığının merkezdeki aile programını mı uyguluyorsunuz?

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Evet Sayın Başkanım. Kendi aile eğitim programımızı uyguluyoruz.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Ben bu eğitim programına sadece aileyle ilgili sınırlı kalmayarak öfke denetimi, problem çözme, çatışma çözme, bunların da eklenmesinden taraftarım.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Var zaten, hepsi var.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 15

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Tamam, teşekkür ederim, sağ olun.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Komple bir program.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Çok iyi o zaman.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – O konuda sıkıntı yok. İşte, sıkıntımız sadece personel anlamında. Onları bu işin üzerine veremiyoruz, mecburen arkadaşlarımızı engelli bakım incelemelerine gönderiyoruz.

Başkanım, bir konuyu unuttum. Bize, şu anlamda en azından ilçelerin her birine bir sosyal hizmet merkezi veya ilçe müdürlüğü... Şu anda sosyal hizmet merkezinden bahsediyor genel müdürlüğümüz, Bakanlığımız. Bu konuda bize yardımcı olursanız her birine şamil olarak yapılması gereken yani ilçelerde de insanımız olsun ki kısa zamanda hem risk haritasını çıkartalım hem de kısa zamanda inşallah tedaviyi de uygulayalım. Bu konularda sizin desteklerinizi arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Tülay Hanım, buyurun.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Sosyal hizmetlerin yükünü almak adına şu evde bakımlarla ilgili, İstanbul ölçeğinde iki gün önce karşılaştığım bir vaka vardı. Şöyle bir şey söyledi üst düzey yetkililer: “Üç ayrı kurumla evde bakım.” Yani, hem Sağlık Bakanlığı, hem Aile Bakanlığı, hem de belediye, üçü de...

BAŞKAN – Onlar farklı.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Onlar destektir sadece.

BAŞKAN – Evet. Aile Bakanlığının evde bakımı, evde bakım yardımı, ücret ödüyor. Belediyenin ve Sağlık Bakanlığının yaptığı, eve bir sağlıkçı gönderiyor, hizmet üretiyor; ya yemeği yapıyor, ya tansiyonu ölçülüyor, ikisi iki ayrı hizmet.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – İşte, bu iki, hatta üç şey de var, üçü ortak bir programla, destekle yani bir yere verilsin, elimizdeki bu insan gücünü...

BAŞKAN – Ama, Sağlık Bakanlığının yaptığı Aile Bakanlığı yapamaz, belediyenin yaptığı da Sağlık Bakanlığı yapamaz.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Ama, koordineli...

BAŞKAN – Belediyeler daha çok temizlik, boya, badana, tıraş gibi kişisel bakım işlerini yapıyor; Sağlık Bakanlığı gidiyor, tansiyonunu ölçüyor, ilaçlarını değiştiriyor; Aile Bakanlığı da ücretini ödüyor ayrıca.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Evet, biz de hem ücretini ödüyoruz hem de psikososyal destek veriyoruz.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – İşte, bunu tek bir veri tabanında toplayarak gidelim diyorum.

BAŞKAN – Veri tabanı olabilir, onu kabul edebiliriz ama uygulamada her kurumun sorumluluğu ayrı.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Görev tanımı farklı yani.

BAŞKAN – Tabii. Yani, üçü de aynı hizmet değil; üçü de yaşlının evine gidiyor, engellinin evine gidiyor ama farklı hizmetler üretiyorlar.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Sayın Başkanım, şimdi biraz önceki konuya tekrar dönüyorum, siz “Denetimi başkası yapsın.” dediniz ya, öyle bir öneriniz vardı. Şimdi, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ücret ödüyorsa denetimini Sağlık Bakanlığı ya da belediye yapamaz. Yani, onu öneriyorsunuz ama onun farklı bir kanalla yapılması lazım.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Hayır, o ayrı.

BAŞKAN – O değil, kastettiği o değil. O denetim değil ama. Dosya müracaat ettiğinde inceleme yapılacak, bu dosya bu maaşı almalı mı, almamalı mı diye.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Ama, tamam, parayı ödeyen kimse...

BAŞKAN – Parayı ödeyen Aile Bakanlığı.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Tamam.

BAŞKAN – Ama, öyle demiyor ki, “Başkası yapsın.” demiyor. Hayır, Hüsnüye Hanım, orada bir yanlış anlama var.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Sosyal Yardımlaşma Vakfı, Aile Bakanlığına bağlı.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016

Saat :

Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 16

BAŞKAN – Sosyal Yardımlaşma Vakfı Aile Bakanlığının personeli ve daha yaygın taşrada.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Tamam, şimdi oldu. Yani, ikisini farklı kuruma yönlendiremeyiz.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Yok efendim.

BAŞKAN – Hayır, hayır, Sosyal Yardımlaşma Vakfı Aile Bakanlığının personelidir, o da ona bağlı, zaten ödenek de oradan çıkıyor aslında.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Teşekkür ediyorum.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Bizim derdimiz görevimizi üzerimizden atmak değil, bizim daha iyi görev yapabilmemiz, o amaçla.

BAŞKAN – Yok, “Sağlık Bakanlığı yapsın.” demiyorlar. Vakıf teşkilatları taşrada en yaygın teşkilatlardır. Normalde de sahaya 2022 için zaten o evlere giriyorlar. Olması gereken de odur, evde bakımın da sosyal yardımlarda olmasıdır, ben ona katılıyorum, uygulanabilirliği daha kolaydır onun.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Evet efendim.

BAŞKAN – Hemen devam edelim çünkü bizim en geç 11.30’da buradan çıkış yapmamız gerekiyor, onun için karşılıklı biraz pratik gitmemiz gerekiyor.

Emniyet Müdürlüğünden Komiser Selma Yılmaztürk Kılıç Hanım, buyurun.

GİRESUN İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ KOMİSER SELMA YILMAZTÜRK KILIÇ – Sayın Başkanım, değerli misafirlerimiz; hoş geldiniz ilimize.

İl Emniyet Müdürlüğü olarak merkezde ve il genelinde özellikle 6284 sayılı Kanun kapsamında yapılan çalışmalardan bahsetmek istiyorum.

Özellikle, il genelinde asayiş olayları 7.071 olmuş. Bunun 582’si aile içi şiddet vakası olarak kayıtlara geçmiş. İl merkezinde ise 3.606 asayiş olayımızın 409 adetini 6284 kapsamında ele almaktayız, 330’una ise tedbir kararı uygulanmış. 6284 sayılı Kanun kapsamında ihlal olarak 49 tane olay meydana gelmiş, bu verilen ihlal kararları sonucu yaralamalı olay meydana gelmiş fakat bununla ilgili herhangi bir şekilde ölümle sonuçlanan olayımız bulunmamakta.

BAŞKAN – 2015’te mi?

GİRESUN İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ KOMİSER SELMA YILMAZTÜRK KILIÇ – Evet, 2015 yılını baz aldık biz.

BAŞKAN – Kadın cinayeti yok mu Giresun Emniyet bölgesinde?

GİRESUN İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ KOMİSER SELMA YILMAZTÜRK KILIÇ – Tabii ki.

BAŞKAN – Nüfusu ne kadar Emniyet bölgesinin?

GİRESUN İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ KOMİSER SELMA YILMAZTÜRK KILIÇ – 358 bin civarında.

Bu olaylarımıza baktığımızda tekerrür eden olaylarımızın fazla olduğunu görüyoruz. Özellikle 10 ailemiz var bizim bildiğimiz, sürekli bu olaylarla karşılaştığımız. 221 kadın bu olaylara karışmış, erkek sayısı 27. Yani, kadın sayısında bir artış var tabii ki.

Koruyucu tedbir verilen olaylara baktığımızda 50 kadına, 17 erkeğe bu şekilde tedbir kararı uygulanmış. Önleyici tedbir kararında ise 502 erkeğe...

BAŞKAN – Pardon, 6284 kapsamında mı söylediniz?

GİRESUN İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ KOMİSER SELMA YILMAZTÜRK KILIÇ – Evet.

BAŞKAN – Tedbir kararı 50 kadına mı uygulandı?

GİRESUN İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ KOMİSER SELMA YILMAZTÜRK KILIÇ – 50 kadına uygulandı, 17 erkeğe önleyici tedbir kararımız...

BAŞKAN – Biz şeyi karıştırdık yani tedbir kararlarında mağdur mu kadın, fail mi kadın?

GİRESUN İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ KOMİSER SELMA YILMAZTÜRK KILIÇ – Koruyucu tedbir kararında mağdur kadın, evet.

BAŞKAN – Tamam.

GİRESUN İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ KOMİSER SELMA YILMAZTÜRK KILIÇ – Önleyici tedbir kararında ise 502 erkeğe önleyici tedbir kararı uygulanmış.



# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 17

Özellikle bahsetmek istediğim bir konu var, biraz önce avukat hanım bahsetmişti bununla ilgili kolluğun yetersiz kaldığından. Bizim özellikle 2 adet projemiz oldu bu konuyla ilgili, sadece şiddet gören kadınlarla ilgili. 2013 yılında bizzat içinde olduğum bir projem vardı. Özellikle burada 255 kadını baz almıştık, bu projede. Tabii ki bunlardan bizi -ev ziyareti yaptık- kabul etmeyenler de oldu aile olarak. "Biz kendi aramızda problemi çözdük, bir daha aynı konuyu görüşmek istemiyoruz." diyenler de oldu. Fakat, biz 104 aileyle görüştük, kadın bazında ele alıyorum. Tabii, burada biz şiddet uygulayanla görüşme imkânımız olmadığı için kadınlara görüşmek de burada biraz yarım kalabiliyor. Çünkü, erkekle, şiddet uygulayanla görüşmek daha faydalı oluyor bu durumda. Görüştüklerimizden de 10 tane olay gelmiş. Yani, görüşmelerimizin de burada faydalı olduğunu düşünüyoruz. 2014 yılında da yine aynı projeyi devam ettirdik. Yine 15 aileden bizi kabul eden 7 aileyi ziyaret ettik ve Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğüyle birlikte çalışıyoruz, bu iki projemizde de birlikte çalıştık.

Özellikle, bu şiddet olaylarının -ben 6284 anlamında konuştuğum için- çoğunluğunun alkol meselesinden kaynaklandığını biliyoruz. Maddi sıkıntı daha az. Yüzde 78 oranında alkolden dolayı şiddet olayının geldiği bizim ev ziyaretlerimizde de ortaya çıkmıştı. Alkol oranı çok yüksek bir şekilde yer alıyor. Maddi sıkıntılar ikinci sırada. Ebeveynlere uygulanan şiddet var, bu daha az. Eşlerden birinin ayrılmak istemesi, diğerinin ayrılmaya yanaşmaması, bu da yine bunlarla ilgili. Bizim kendi polis bölgesinden bahsediyorum ben, bu şekilde bizim ayrımımız oldu. 2014'te de 2015 yılında da şiddet olaylarımız yaklaşık olarak seyretmekte. Yani, 30-40 adet farklılık gözetmekte. Özellikle bizim şu an İl Emniyet Müdürlüğü genelinde müdürlerimizin yer aldığı bir rapor hazırlanıyor bu şiddet vakalarının ayrıntılarına yönelik. Oradan da genelde gözlemlediğimiz kadarıyla çalışan bayanlardan ziyade daha önceki yaptığımız çalışmalardan, ev hanımlarından ziyade çalışan bayanlara da şiddeti uygulandığı, şiddet gördüğü orada daha fazlalaşmış, öncekine göre biraz daha artma göstermiş. Tabii ki bu, biraz da güven, yasalar biliniyor, yasalardaki haklar 2013'ten önceye göre daha fazla takip ediliyor. Biraz da kendine güven var, artık, çekinme yok, "Ben bunu söylersem acaba ne olur?" düşüncesi daha az artık. Herkes haklarını bildiği için daha fazla kendisine güveni var; bu da daha iyi. Bu olayların ortaya çıkmasına sebep oluyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Paylaştığınız şeyleri yazılı olarak arkadaşlarımıza vereceksiniz. Hem jandarmadan hem sizden onları yazılı olarak da lütfen alalım.

Şimdi PDR'ci bir arkadaşımız var. Ayşegül Yılmaz Hanım burada mısınız?

PDR ÖĞRETMENİ AYŞEGÜL YILMAZ – Evet, buradayım, merhaba.

BAŞKAN – Şu an ortaokulda rehber öğretmensiniz.

PDR ÖĞRETMENİ AYŞEGÜL YILMAZ – Evet, rehber öğretmen olarak çalışıyorum.

BAŞKAN – Bazen arkadaşlarımız başka kurumlara geçmiş oluyorlar da. Ben sizin rehberlik öğretmeni deneyimlerinizi dinlemek istiyoruz bu Komisyon olarak. Özellikle, çocuk istismarı ve çocuk mağduriyetleri noktasında ya da ailede benzer vakalarda, az önce konuştuğumuz vakalar olduğunda çocuğa yansımaları noktasında...

Buyurunuz.

PDR ÖĞRETMENİ AYŞEGÜL YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Başkanım. Hepiniz hoş geldiniz şehrimize. Burada olmak benim için çok büyük bir gurur.

Şimdi, bildiğimiz bireyin gelişim dönemi içerisinde çocuğun ailesiyle birlikte olması, çocukluk dönemlerindeki ilk yıllarında çocuğun ailesiyle birlikte olması çok önemli. Bizler bu olayı nasıl yaşıyoruz? Tabii ki boşanma öncesinde çok haberdar olamıyoruz durumlardan. Ancak, anne baba ihtiyaç duyarsa bizleri haberdar ediyorlar ama daha sonrasında bizler bireysel tanıma teknikleriyle yoluyla elde ettiğimiz verilerden de ulaşarak çocuklarımıza bu anlamda yardımcı olmaya çalışıyoruz. Fakat, anne babalar boşanma sürecini gerçekleştirdikten sonra kendi içlerinde zaten bu konuda uyumda güçlük çektikleri için bu da çocuklara yansıyor ve çocuklarda bu

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 18

durum korku ve endişe olarak, kaygı olarak bize yansıyor. Bu süreç içerisinde tabii ki ailelerin, anne babaların birbirlerini silah olarak da kullanmaları çocuğa karşı çocukta daha fazla sorun yaratıyor ve bu sorunlarda okulla yansıyor. Bizler risk analizi yaptığımız takdirde, genellikle risk analizi içerisinde bulunan çocuklarımızın da yüzde 70'inin parçalanmış aile çocukları olduğunu görüyoruz. Peki, biz bu süreç içerisinde neler yapıyoruz? Bizler tabii ki bireysel görüşmelerimizi uyguluyoruz. Anne babalarla, çocuklarla olan bireysel görüşmelerimizi yapıyoruz. Fakat, burada şöyle bir şey var: Şimdi, biliyorsunuz, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nda danışmanlık tedbiri alıyor çocuklar için. Bana göre, bu boşanma süreci gerçekleştirilen ailelerinin de çocuklarına danışmanlık tedbiri alınabilir çünkü bu süreç idare edilen bir yer tarafından denetlenmesi yapıldığı için aileler buna daha fazla riayet ediyorlar ve görüşmelere daha fazla katılıyorlar. Bu anlamda, danışmanlık tedbirine boşanmış aile çocuklarının da eklenmesi olumlu olacaktır.

Bizler 0-18 yaş aile eğitimlerini uyguluyoruz okullarımızda fakat bu bir süreci, on dört haftalık bir süreci gerektiriyor. Anlık uygulamaların çok yeterli olduğunu düşünmüyorum çünkü uygulamalar, biliyorsunuz, süreç içerisinde devam ettiği sürece aileler bu uygulamaları gerçekleştiriliyor. Uzun vadeli uygulamaların bu anlamda doğru olduğunu düşünüyorum. Fakat, katılım anlamında az oluyor ve katılıma baktığımız zaman da genellikle annelerin katılım gösterdiğini görüyoruz. Fakat, burada çocukların asıl problem yaşadığı durum da anne babaların tutarsız bir tutum sergilemelerinden kaynaklanıyor. Bu anlamda da baba destek programlarının zorunlu hâle getirilmesinin de çocuklar adına faydalı olacağını düşünüyorum.

Aynı şekilde, aslında ortak noktalarda birleştiğimizi görüyorum katılımcılarla. Evlilik okullarının açılması... Evlilik öncesinde gerçekleştirilmesi gerekiyor. Çocuk sahibi olmadan hastanelere başvurulduğu zaman belki bu anlamda bir eğitim almalarını gerektiğini düşünüyorum. Aynı zamanda da medyanın etkisinin çocuklar üzerinde çok fazla olumsuzluklara neden olduğunu düşünüyorum. Bunların da önlem alma anlamında daha kontrollü bir medya olabileceğini düşünüyorum.

Bunun dışında söyleyeceklerim bu kadar önlem anlamında.

BAŞKAN – Ben şeyi soracağım Ayşegül Hanım size: Sadece boşanmış aile konusunda değil, aile şiddet varsa, ailede engelli ya da yönetilemez bir süreçten hastalık varsa... Çocuk istismarı, özellikle aile içinde olan çocuk istismarları noktasında ben rehber öğretmenlere çok güveniyorum. Bu anlamda Giresun'daki genel durumla da ilgili birkaç cümle alabilir miyim sizden? Yani, sadece boşanma değil, onun dışındaki konularla ilgili de.

PDR ÖĞRETMENİ AYŞEGÜL YILMAZ – Çocuk istismarı anlamında... Ben merkez okulda çalışıyorum. Merkez okulda şu anda bir problem yaşamıyoruz. Elimizde herhangi bir vakamız yok. Fakat, Giresun genelinde vakaların olduğunun farkındayız ve bu konuda da zaten rehberlik araştırma merkeziyle birlikte Millî Eğitimin iş birliğiyle yürüterek bu konularda çözüm önerilerinde ve danışmanlık hizmetlerinde bulduklarını biliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

PDR ÖĞRETMENİ AYŞEGÜL YILMAZ – Ben teşekkür ederim. Kolaylıklar dilerim.

BAŞKAN – Şimdi, Diğdem Zengin Hanım, Giresun ASP İl Müdürlüğünde sosyal çalışmacı.

Buyurunuz.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL ÇALIŞMACI DİĞDEM ZENGİN – Öncelikle, hepimiz hoş geldiniz.

Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğünde hem korunmaya muhtaç çocuk alanında çalışıyorum. Ayrıca, boşanma danışmanlığı yapıyorum.

Öncelikle, boşanma konusunda konuşmak istiyorum. Geçmiş dönemlerde kadının tanınmaması, hane içinde kadına yönelik şiddetin saklanması, kadının fedakârlığı sayesinde evlilik sürelerinin daha uzun sürdüğünü gözlemliyoruz. Ancak, günümüzde kadının da çalışma hayatına girmesiyle beraber hem şiddetin daha görünür kılınması hem boşanma olgusuna nispeten daha olumlu yaklaşılması

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 19

boşanma oranlarını etkiliyor. Boşanma oranlarının arttığını görüyoruz. Giresun'da sıkıntı genelde geçimsizlik ama bunun altında yatan... Hem korunmaya muhtaç çocuk alanında çalıştım -daha önce sosyal ve ekonomik destek biriminde de çalıştım- ve birçok vakayla karşılaştım. Genelde bu alanda zaten bize gelen kişiler boşanmış ya da eşi vefat aileler yani eşlerden bir tanesi vefat etmiş oluyor. Aile geçmişlerine baktığımızda ciddi oranda alkol sorunu başgösteriyor, ona bağlı olarak da şiddet, iletişimsizlik, aldatma, gayriahlaki yaşam tarzı, yoksulluk ve bunlar da bu durumu devam ettiriyor. Onun dışında kişilerin evlilik kurumunun nasıl yürütülmesi gerektiği konusunda bilgi sahibi olmamaları, ataerkil toplumun değer yargılarının olumsuz yönlerini içselleştirmiş olmaları, tüm bu sorunların yaşanmasına yani evlilik kurumunun sağlıklı bir şekilde devam etmesine engel olan şeyler. Çocuğun ailesinde şiddet geçmişi varsa yani ailede şiddet yaşanıyorsa çocuk bunu -hem kız çocuğu da olsa hem erkek çocuğu da olsa- bunu içselleştirerek yetişiyor ve daha sonra yeni bir aile kurduğunda bu tarz sorunlar gene gün yüzüne çıkıyor, bu tarz sorunlar gene yaşanıyor. O yüzden, hem evlilik öncesi eğitimlerin yaygınlaştırılması hem aile eğitimlerinin zorunlu olması gerekiyor. Çünkü, gönüllük esası olduğunda kişiler gelmek istemiyor. Mesela, baba alkol kullanıyor, buna bağlı olarak eşine şiddet uyguluyor, çocuğuna şiddet uyguluyor. Bunun kendisinden kaynaklı olduğunun farkında zaten. Sorunu kabullenip bize gelmesi gerekiyor. Zaten sorunu kabullenmiş birey çözüm için bir adımda bulunur. Ancak, gönüllük esası olduğunda bu tarz sıkıntılar yaşıyoruz.

Boşanma danışmanlığı konusunda da ben sıkıntı yaşıyorum bu anlamda. Aldığım eğitim kapsamında ailede şiddet geçmişi, ruhsal sorunlar ve madde bağımlılığı olduğu zaman ben bu kişilerle görüşme yapamıyorum. Öncelikle, bu kişilerin tedavi olup... Mesela, şiddet uyguluyorsa öfke kontrolü terapisine gitmesi gerekiyor. Öncelikle, o aşamalardan geçip daha sonra bana gelmesi gerekiyor ki boşanma danışmanlığı hizmeti daha sağlıklı yürüsün. Ancak, özellikle, erkek bu konuda çok istekli değil. Bana gelen müracaatlarda da genellikle kadın geliyor. Önce, sadece kadınla görüşmek istemedim açıkçası bu eğitimlere başladığım zaman. Çift olarak gelmeniz gerekiyor dedim ancak bayanlar erkeği ikna edip bana gelmiyor. Bu sefer yani en azından kadında bir değişim olsun diye sadece kadınla görüşüyorum. Ayrıca, erkek de faydalansın diye onlara birkaç materyal hazırlayıp onları da gönderiyorum. Ufacık şeyler var ama bunlar evliliği kurtarmıyor.

BAŞKAN – Şöyle de bir şey var, ben de bu alanda çalışan biri olarak söylüyorum: Siz ne kadar iyi niyetli olursanız olun, akran eğitimi denilen eğitim çok önemli bir eğitimidir. Biz de bakanlıkta bir dönem çalıştık, kahvehanelerde, camilerde ya da asker ocaklarında erkeklere yönelik eğitimleri ne yazık ki -yani bunu da cinsiyetçi bir söylem için söylemiyorum ama- sizin gibi cici bici, çok tatlı bir hanımdan dinlemektense kendilerine yakın hissettikleri bir erkekten dinlemek onlara bazen daha faydalı oluyor. Biz bunu kahve eğitimlerinde gördük. Yani biraz daha bıçkın, biraz daha onların tarzından anlayan bir erkeği dinlemeyi tercih ediyorlar ve o zaman daha şey kalıyor. Biz genelde kadın-erkek birlikte yaptık erkek eğitimlerini, kahve eğitimlerini. Yani, kadın eğitimle beraber mutlaka kahvenin de dilinden anlayan bir erkek eğitimci daha etkili oldu.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL ÇALIŞMACI DİĞDEM ZENGİN – Ama, şöyle bir sıkıntı var...

BAŞKAN – Ben bunu sizi içi eleştirmek için söylemiyorum.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL ÇALIŞMACI DİĞDEM ZENGİN – Hayır, hayır.

BAŞKAN – Ben sahada...

GİRESUN ASP İL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL ÇALIŞMACI DİĞDEM ZENGİN – Elbette, elbette. Daha önce...

BAŞKAN – Ben bu anlamda ben şeyi çok önemsiyorum: Köy muhtarlarının, kanaat önderlerinin, onların biraz bu eğitimleri yönlendirici olması noktasını. Birkaç gün önce bir televizyon kanalında, bir köyde bir öğretmen hanım, köyün erkeklerini toplamış -babaları- bir eğitim vermiş. Mesela, muhtemeldir ki o köyün ileri

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 20

gelenlerinin biraz da desteğini almıştır. Hani, bu, tek başına sizin gayretinizle içinden kalkabileceğiniz bir konu bu anlamda olmuyor. Biraz hem eş güdümlü çalışma ve koordinasyon gerekiyor. Toplumun genelinden bir destek gerekiyor.

Erkek eğitmeminiz var mı sosyal çalışmacı olarak?

GİRESUN ASP İL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL ÇALIŞMACI DİĞDEM ZENGİN – Hayır, yok, işte, ben de onu söyleyecektim.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Mesaj alınmıştır Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Gerçekten, Müdürüm, bunu cinsiyetçi bir söylemle söylemiyorum. Yani, Hülya Hanım da bilir, cinsiyetçi bir söylemle söylemiyorum.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Değil zaten.

BAŞKAN – Yani sahada belki de pek çoğunun kızı yaşındasınız.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL ÇALIŞMACI DİĞDEM ZENGİN – Evet.

BAŞKAN – Ondan ziyade yaşça belki kendilerine yakın ya da biraz onların ağzıyla, üslubuyla konuşabilecek... Ama, sizin eğitiminizde, donanımınızda bir erkeğin de mutlaka hanımefendiye partner olması önemli.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL ÇALIŞMACI DİĞDEM ZENGİN – Yanımda bulunması gerekir, anladım.

BAŞKAN – Yani, bir erkek dese ki kocanı getir dediğinde, belki o erkek gelecek. Öyle de bir durum olabiliyor, bazen olabiliyor çünkü o. Onun için personelimizi biraz dengeli götürmemiz gerektiği kanaatindeyim. Bu benim kişisel görüşüm.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRÜ MUSTAFA TOSUN – Doğru, arkadaşlarımızı zaten yalnız da bırakmayız o konuda, o anlamda da yani en azından yardımcı olma anlamında, destek olma anlamında.

BAŞKAN – Yok, başka bir şey için söylemedim.

Var mı ilave edeceğimiz bir şey?

GİRESUN ASP İL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL ÇALIŞMACI DİĞDEM ZENGİN – Onun dışında boşanma danışmanlığının da sağlıklı yürütülebilmesi için önleyici tedbirlerin daha sık kullanılması gerektiğini düşünüyorum ben.

Şimdi, aile eğitimleri bizim sosyal hizmet merkezi kapsamında yürüyor ancak sosyal hizmet merkezinde birçok kişiye hizmet veriyoruz. Bence aile eğitimleri özel olarak ayrı bir kuruluştaki verilmesini gerektiğini düşünüyorum ben. Hem bu diğer kuruluşlarla iş birliğini daha kolaylaştıracaktır. Ayrıca, planlamanın daha kolay olmasını sağlayacaktır diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim çabanızdan dolayı.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL ÇALIŞMACI DİĞDEM ZENGİN – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi, yine, İl Müdürlüğümüzden Nursel Memiş.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL ÇALIŞMACI NURSEL MEMİŞ – Ben kadın konukevinde sosyal hizmet uzmanı olarak görev yapıyorum. Yaklaşık, bir buçuk yıldır aynı kuruluştaki çalışıyorum. Burada, çalıştığım dönemden ben konuşmak, bahsetmek istiyorum, karşılaştığım sorunlardan.

Kadın konukevinde hizmet vermeye başlamadan önce genel olarak zaten kadınlarla iç içeydim. Bu süreçte de genelde 6284 çerçevesinde gelen işte, koruyucu tedbirler çerçevesinde bayanlarla görüşmeler yapıyorduk. Akabinde de kadın konukevinde çalışmak bunu tamamlayıcı bir unsur oldu. Burada daha çoğunlukla benim gördüğüm... Şu ana kadar bahsedilen konuları tamamlayıcı olarak bahsetmek istiyorum. Hep bir evlilik öncesi eğitimden bahsettik. Özellikle, evlilik öncesi eğitimde, işte, kadın-erkek arasındaki iletişim engellerinin çok yoğun yaşandığı, tartışmaların, şiddet unsurlarının buna dayalı olarak gerçekleştiği, bayanların ya da erkeklerin “ben” kavramı yerine “biz” kavramını oluşturamadığı, temel sorunun aslında buradan kaynaklandığı, evlilik öncesi eğitimin kesinlikle şart olduğu, bunun

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 21

da evlenmeden önce zorunlu olarak yapılması gerektiği benim kendi açımdan gözlemlediğim önemli bir nokta.

Bunun yanı sıra evlilik yaşlarına ya da eş seçimine, kadınlarla zaman zaman görüşme yaptığımda “Kesinlikle, işte biraz daha aklım başımda olsaydı ya da şu yaşımda olsaydı kesinlikle ben bu kişiyle evlenmezdim.” dediğini... İşte, bu nedenle evlilik ve eş seçimi konusunda bunun erken yaşlarda zorunlu hâle getirilmesine özellikle de evliliğin...

BAŞKAN – “Eş seçimi eğitimi” diyorsunuz.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL ÇALIŞMACI NURSEL MEMİŞ – Kesinlikle.

Lise döneminde evlilik ve eş seçimi üzerine bir dersin konulmasının zorunlu hâle getirilmesini... Ben aslında bu konuda çocuklarımızın, gençlerimizin bilinçlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Çünkü, baktığınız zaman halkımızın geleneksel bir evlilik yapısına sahip olduğunu, görücü usulüyle evlendiğini, severek evlense bile birçok şeyin farkında olmadığını, 18 yaşında bir genç kızın genellikle mantığıyla değil de kalbiyle hareket ettiğini, severek evlenmiş ama düşünmeden, sorgulamadan evlendiğini, onları gözlemliyoruz.

Biz mesela, incelemeye gittiğimizde farklı meslek gruplarına inceleme yaptığımızda, “Nasıl evlendiniz” diye sorduğumuzda diğer meslek grupları “Bunu niye soruyorsunuz, çok önemli?” diyor. Evet, bizim için önemli. Kişi nasıl evlenmiş? Bu çünkü daha sonra önümüze bir engel olarak çıkıyor. Birbirini tanımadan, birbirini bilmeden evlenmişler. İnanın bu, ensest vakalarda bile karşıma çıktı. İşte, birbirini çok severek evlenen karı kocanın... Babanın daha sonra 4 kızına tecavüz ettiğini biliyorum ben. Bu tarz vakalarla da karşılaştım. Bu yüzden evlilik ve eş seçimi en önemli konuların başında geliyor bence. Bunun da lisede, artık, hangi yıla denk bilemiyorum ama eğitimcilerin özellikle evlilik ve eş seçimi konusunda bir dersi zorunlu hâle getirmeleri gerektiği inancındayım.

BAŞKAN –Belki buna “aile eğitimi” demek daha doğru olur yani “hak ve görevler, hak ve sorumluluklar eğitimi” gibi.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL ÇALIŞMACI NURSEL MEMİŞ – Olabilir.

Ama, ciddi bir ders olmalı, ciddiye alınmalı.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MUSTAFA ŞANAL – Toplumsal cinsiyet desek Sayın Başkanım. Dersin adına Toplumsal cinsiyet dersek daha iyi olur.

BAŞKAN – Şu an bunu biz belirmeyeceğiz zaten. Burada sadece yüksek sesle düşünüyoruz.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL ÇALIŞMACI NURSEL MEMİŞ – Evet, öneride bulunuyoruz.

BAŞKAN – Yani, bu, bugün burada bizim karar vereceğimiz bir konu değil.

Var mı ilave edeceğiniz bir şey?

GİRESUN ASP İL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL ÇALIŞMACI NURSEL MEMİŞ – Bunun dışında bir de toplumsal olarak şiddete bakış açımızı değerlendirmek istiyorum. Şiddet olgusu toplumda, kendi toplumumuz ataerkil bir toplum olduğu için biraz kanıksanmış bir yapıda. Ne zaman şiddet olgusunun olağan bir şey olmadığı, bunun bir sorun olduğu gündeme alınır... Gündemde ama bunu ne kadar gündeme alabildik? Kırsal kesimler hâlen bu konunun gündemde olduğunu bilmiyor. Biz mesela, incelemeye gittiğimizde sosyolog bir arkadaşımız bu konuda araştırma yaptığı için beraber gittiğimiz dönemlerde, işte, bayana “Şiddet görüyor musun?” diye sorduğumuzda... Yüzde 10, yüzde 15 gibi çünkü fiziksel şiddet algılanıyor. İşte, “Şiddet görüyorum ya da görmüyorum.” diyor. Şiddetin türlerini tanımladığımızda bu şiddet oranının yükseldiğini görüyoruz. Bir kere, bayanlar şiddet olgusunun ne olduğunu bilmiyorlar.

Bir de benim eklemek istediğim farklı bir şey daha var: RTÜK olarak televizyon programlarını yakından takip ediyoruz ama özellikle ben son günlerde bir televizyon programına taktım, “Kismetse Olur” özellikle, adını da vereyim. Bu bence Türk aile

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 22

yapısını özellikle baltalayan bir program. Burada bir aile olgusu kesinlikle yok. Zedeleyici, yıpratıcı ve çökertici olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Şikâyetle buldunuz mu efendim arayıp da?

GİRESUN ASP İL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL ÇALIŞMACI NURSEL MEMİŞ – Paylaşımlarda buldum ben de sosyal medya üzerinden.

BAŞKAN – Şimdi, şöyle bir vereyim ben size: Yüzde 70’i şikâyet ediyor bu tarz programları.

GİRESUN ASP İL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL ÇALIŞMACI NURSEL MEMİŞ – Evet, haklılar bence.

BAŞKAN – Ama, RTÜK’ün şikâyet hattını arayıp bunu bildirme oranı 1,5’larda kalıyor. Bu da aslında bizim hem şikâyet edip hem de o şikâyetimizi gerekli yerlere ulaştırmamamızla ilgili bir durum. Yani, yüzde 70’i şikâyet ediyor prodüksiyonlardan ama bunu 1 ila 1,5’tur RTÜK’e şikâyete etme oranı. Bende bir medya meslek mensubu olarak aslında yasakçı bir anlayışım olmadığını hep arkadaşlara ifade ediyorum. Orada benim farklı önerilerim var. Onu bilahare ayrı bir konuda zamanında konuşabilirim.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Sayın Başkanım, Komisyonda RTÜK üyelerinin gelip bize sunum yaptıklarını da bu noktada söylemek zorundayız. Onlar da “Şikâyet etmeyince bizim yapacağımız bir şey yok.” diyorlar. Bu nokta da önemli, bunu da söylemek istiyorum. Yani, mutlaka şikâyet istiyorlar.

BAŞKAN – Resmî şikâyet başvurusu yani sorduğunuz araştırmalarda yüzde 70, 80 çıkıyor televizyon dizilerinin aile yapısını bozduğuyla ilgili kanaat ama şikâyet oranına baktığınızda 1, 1,5’larda, 2’yi geçmiyor. O zaman diyorsunuz ki yani böyle bir şey...

NECDET ÜNİVAR (Adana) – Söyleniyoruz ama söylemiyoruz.

BAŞKAN – Söyleniyoruz ama söylemiyoruz. Bu, sosyal sorumlulukla da ilgili bir şey. Bir şeyi şikâyet ediyorsanız sosyal sorumluluğunuz olacak, bu şikâyetinizi takip edeceksiniz, neyse o şikâyetiniz.

Şimdi, Nilüfer Hanım’ı dinleyeceğiz.

Buyurunuz.

AİLE HEKİMİ NİLÜFER ÖZTÜRK – Şimdi, kısa sürede konuşmayı bitirmek adına eğitimin çok önemli olduğundan başlayalım.

Özellikle, biz eleştirmeyi çok seviyoruz ama dinlemeyi sevmiyoruz. Bir kere, öncelikle küçük yaştan itibaren karşılıklı dinlemenin ne kadar önemli olduğunun okullarda verilmesi gerektiğini, hatta drama dersleriyle verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Ve, gerçekten, lise döneminde kişilerin aileden ne anlandığı bilerek aile ortamının nasıl, beklentilerin ne olduğunu bilerek kurulması gerektiğine inanıyorum. Biz, evlilik öncesinde bize geldiklerinde sadece kan tahlili yapmıyoruz. Ben mutlaka kadına şiddet formlarımızın da olduğunu mutlaka dile getiriyorum ve mümkünse her iki tarafa da danışmanlık vermek istiyorum aile planlamasını da anlatırken ben yada hemşirem. Mümkün merteye ben kendi adıma söyleyeyim, kendim de konuşmak istiyorum. Bu aile planlamasının önemini yanı sıra ne istediklerini biliyorlar mı, beklentileri neler ve karşılıklı problemleri birlikte çözmeleri gerektiğini zaman zaman paylaşmak istiyorum fakat bizde şöyle bir sıkıntı var: Bireysel olarak gelip dertlerini anlatıyorlar, “Şiddet formumuz var, bunu dolduralım.” dediğimizde çoğu zaman kaçınıyor kişiler, çekiniyorlar, “Ailem ne der?”, nasıl tepki alırım diye.

Bir de şey, bu evlilik danışmanlığının mecburi olması gerektiğine kesinlikle katılıyorum, ayrı bir birimde yapılması gerektiğine. Yani, biz, evlilik danışmanlığı var, bunun için sosyal hizmetlere başvurabilirsiniz diyoruz ama nereye gideceklerini tam olarak hekimlerin de büyük bir çoğunluğu da bilmiyor aslında. Yani, onun da çok iyi bir şekilde belirlenmesi ve böyle bir kurumun...

BAŞKAN – Evlenecek çiftler size mutlaka geliyor.

AİLE HEKİMİ NİLÜFER ÖZTÜRK – Geliyorlar.

BAŞKAN – Mutlaka geliyor.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 23

Aslında siz orada bir kontak kişisiniz.

AİLE HEKİMİ NİLÜFER ÖZTÜRK – Evet.

BAŞKAN – Oradan belki doğru mekanizmaları oradan devam ettirebiliriz.

AİLE HEKİMİ NİLÜFER ÖZTÜRK – Evet.

O yüzden hedef bir yer olmalı, orayı işaret edebilmeliyiz çünkü biz gerçekten pratik olabilirsek sonuç elde edeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ali Bey, buyurun.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Doktorum, size bir şey soracağım. Bir kısım yerlere gittiğimizde “Evlilik danışmanlığı, aile danışmanlığı müessesesinin getirildiğinde aile hekimliğiyle aynı binada olursa faydalı olur.” derler müştereken. Sizin bu konudaki görüşünüz, düşünceniz nedir? Yani, aile hekimliğinin olduğu her yerde, hepsinde olmasa bile belli kısımlarında...

AİLE HEKİMİ NİLÜFER ÖZTÜRK – Kesinlikle çok faydalı olur. Yani, hizmet veren sayısının da artması gerekiyor. Çünkü, ben kendi birimimde şöyle bir sıkıntı yaşıyorum: Her iki tarafı dinlemeye çalıştığımda aynı zamanda ortalama 70 civarında poliklinik hizmeti vermem lazım. Yani, her iki tarafı da dinlemeye çalıştığımda çok fazla vakit harcıyorum. Bu sefer dışarıda olanlardan çok tepkiler geliyor “Hadi artık, sohbet ediyorsunuz.” tarzında. Yani, o yüzden aynı birim içinde olup bizim oraya yönlendirip sonuçlarından haberdar edildiğimizde çok daha... Bir de artık, ben beş yıldır bu işi yapıyorum, önemsiyor aslında hastalarım, büyük bir çoğunluğu gerçekten önemsiyorlar, fikirlerimizi önemsiyorlar ama bir bütünlük içinde devam edersek daha güzel sonuç alırız.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Aslında doktor hanımı dinlerken şöyle bir şey aklıma geldi: Geçen Sayın Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımız da aile danışmanı istihdam edeceğini ifade etti. Bu çalışmanın hem Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı hem de Sağlık Bakanlığıyla beraber entegre yürütülmesi gerektiğini düşünüyorum ve biz raporumuza da koyalım. Bunu mümkünse pilot başlatıp, bir orta ölçekli bir ilde pilot başlatıp sonra yani Giresun olur, başka bir yer olur, oradaki çalışmaları gördükten sonra olgunlaştırmak gibi bir şey aklıma geldi. Esasında, demin, Serap Hanım da konuşurken biraz düşünmüştüm ama şimdi tekrar doktor hanımı dinleyince bu aile hâkimlerinin de bir olaya bakarken o kişinin yaşadığı yerdeki aile hekimiyle çünkü onların bütün kayıtları, birtakım şeyleri, ailesinin seyrüseferi vesairesi gibi birtakım şeyler o mahallenin öğretmeni, imamı, bakkalı filan gibi çevrelerle de irtibatla olmasını sağlamamız lazım, belki bunu raporumuza koymamız gerekiyor. Şimdi, doktor hanım konuşunca bu aile danışmanı, aile hekimliği arasında bir irtibatlandırma yapmamız lazım.

Teşekkür ediyorum.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Şimdi, bir şey söylemek istiyorum. Ben şu an aile hâkimiyim ama önümüzde, biliyorsunuz, yaz kararnamemiz var, sonra yetkilerimiz değişiyor. Şimdi, ben şu an aile hâkimiyim, eylül döneminde aile hâkimi olarak devam edecek miyim bilmiyorum. Şöyle bir sıkıntı da var zaten: Şimdi, madem bizim amacımız, sonuçta toplumu bir yere getirmek, belli bir tecrübe. O yüzden, bizim kendi açımızdan da ben şunu düşünüyorum: Bir uzmanlaşma getirilmeli. Tabii, ben bundan sonraki görev yerimde, artık, hukuk mu bakacağım, ceza mı bakacağım, tamamen belli değil. Yeniden yeni bir göreve başlıyormuş gibi bir durumumuz söz konusu olabiliyor. Mesela, yıllarca bir ceza hâkimliği yapmış birini, birden bire aile mahkemesi hâkimi yapılması gibi. Mesela, bir arkadaşımıza olmuş, daha evli bile değil, çocukları yok, aile mahkemesi yapılmış, hemen zaten yetki değişikliği talep etmiş. Yani, “Ben ağlıyorum.” diyordu duruşmalarda, “Ne şekilde yapacağım? Anlatıyorlar özel mevzularını, çok sıkıntı yaşıyorum, çocuklar geliyor.” diyor. Yani, bu çok nadir yapılıyor ama bu çok önemli.

BAŞKAN – Bu önemli bir konu.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Şimdi, ben evliyim, 2 çocuğum var. Şimdi, her dosya önüme geldiğinde, inanın, taraflardan çok çocukların yaşlarına bakıyorum. Çocukları velayet konusunda emin ellere bırakabiliyor muyum ona

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 24

bakıyorum. Dosyalardaki o kadar sıkıntı yaşıyoruz ki. O yüzden de mutlaka aile mahkemesi konusunda da bence uzmanlaşma getirilmeli. Yani, yetkilerimizde, mesela, çok sık değişikliğe gidilmeden, özellikle, mümkün olduğu mertebe bir sonraki görev yerlerimizde de yani aile mahkemesi olarak devam etme imkânımız olursa... Mesela, Karadeniz'deki, Giresun'daki olaylar nasıldı ya da doğuda görev yapacağım, oradaki aile hayatı nasıl? Sonra ileride diyelim ki İstanbul'da görev yapacağım, oradaki aile hayatı nasıl, dosyalar nasıl? Bir şekilde, bir karşılaştırma yapılabilmesi açısından, tecrübe açısından... Çünkü, her dosya insana bir şey katıyor ya da Yargıtay uygulamasını görüyoruz, dosya dönüşlerimiz de oluyor. Eğer bu şekilde, burada aile hâkimiyim, sonra başka yerde başka yekti değişiklikleri olursa dosyalarımın da dönüşlerinde bazen göremediğimiz durumlar olabiliyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Mesela, bu konuda da bir çalışma yapılırsa hem bizim açımızdan hem de toplum açımızdan faydasının olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN – Aslında, sosyal politikaların en temel sorunundan bahsediyorsunuz siz. Benzer şey polisler için geçerli. Yıllarca sivil toplum kuruluşları polisleri eğittiler kadın ve çocuk konusunda. O polisler sonra özel harekâtçı oldu, başka bir şey oldu, narkotiğe geçti, tayinleri olduğu zaman. Bu aynı şey sosyal çalışmacılar için de geçerli. On yıl huzurevinde çalışıyor sosyal çalışmacı, başka bir yere tayin olduğunda çocuk yuvasına veriyoruz. Çocuk hiç çalışmamış, yaşlı çalışmış hep ya da çocuk çalışıyor beş yıl, beş yıl sonra götürüyoruz kadın sığınmaevine veriyoruz. Kadını daha yeni baştan öğreniyor. Mutlaka bunların uzmanlık programlarının olması ve tayin oldukları yerlerde de uzman oldukları alanlarda çalışması son derece önemli. Aile danışmanlığı konusunda Komisyon olarak aşağı yukarı geldiğimiz bir yer var. Onu hemen burada sizlerle paylaşayım tüm taraflar buradayken. Burada da bir yetki kargaşası var. Şimdi, şöyle bir şey var: Yani, aile ilk geldiğinde ona ilk rehberlik yapacak bir bireye ihtiyaç var. Bunun uzman olması gerekmiyor, tıpkı polisin o soru formunda aldığı gibi. Kısmi bir risk analizi yapacak, kısmi eğitim almış herhangi bir dört yıllık fakülte mezunu olabilir. İlk rehberlik, ilk köprü vazifesi görecektir kişi. İletişim mezunu da ilahiyat mezunu da sınıf öğretmeninden hemşireye kadar bu geniş yelpazede eğitim almış herhangi biri olabilir. İlk rehberlik yani müracaat formunu alacak, bir risk değerlendirmesi yapıp bir aile danışmanına gönderecek. Burada yaygın hizmet gerektiriyor bu. Burada psikolog istihdam ederseniz psikoloğun asıl yapacağı işte insan kaynağı bulamıyorsunuz bu sefer. Böyle bir sıkıntımız var. Muhtemeldir ki biz raporumuzda kademeli bir aile danışmanlığı mekanizması önereceğiz. Yani, ilk rehberlik, ilk risk analizi yapacak kişi geniş bir meslek yelpazesinden ama mutlaka ilgili eğitim almış kişi olacak. Akabinde bugün belki "aile danışmanı" diyebildiğimiz ama asla terapi yapan değil. Deniz Hanım bu alanın uzmanı. Yani, bu aile terapistleri çift terapileri tamamen PDR, Psikolog ve Psikiyatrların uzmanlık alanı ama temel iletişim becerilerini verecekleri, ben dilini kullanma -biz dili ben dili neyse- göz göze temas, işte, öfke kontrolü gibi temel şeyleri belki verebileceği bir aile danışmanlık mekanizması ve onun ötesinde işte, madde bağımlısı, çift terapisi gibi terapilerin mutlaka üç temel meslek grubuyla yapılması yönünde muhtemeledir ki bir kademeli sistemin olması gerekiyor çünkü insan kaynağı sıkıntımız da var. Ya, psikologları siz alıp sahada ilk formu dolduracak adam olarak sahaya gönderirseniz kim psikologluk yapacak? Bu sefer böyle de bir sıkıntı ortaya çıkıyor. Onun için Komisyonun bu anlamda bir öneri getirmesine hazırlık yapıyoruz ama henüz netleştirmedik. Çünkü, bu sefer, hepsi birbirine karışıyor. Ya, psikolog gidiyor, ev ev dolaşıyor form dolduruyor. Psikoloğun orada aileyi dinliyor olması lazım belki de. O anlamda, bir kargaşalık var. Sosyal hizmetler için de aynı şeyi söylüyorum, mutlaka ihtisaslaşmak gerekiyor, dört yıllık fakülteyle de ihtisaslaşılıyor. Bu da çok net.

Şimdi, son iki konuşmacımızı dinleyeceğiz.



# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 25

Önce Hülya Uğur Tanrıöver'i dinleyeceğiz. Giresun Üniversitesi Kadın Araştırma Merkezi Müdürü. Sizi dinleyelim, daha sonra Mustafa Şanal Hocamızı dinleyeceğiz ve öylece toparlayacağız inşallah.

Buyurunuz.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ KADIN SORUNLARI ARAŞTIRMA VE MERKEZİ MÜDÜRÜ HÜLYA UĞUR TANRIÖVER – Çok teşekkür ederim.

Öncelikle, hepimize tekrar hoş geldiniz diyoruz ve teşekkür ediyoruz. Sadece iki noktayı belirterek başlamak istiyorum. En azından Giresun Üniversitesi Kadın Araştırmaları Merkezini belki iyi bilmeyenler olabilir, artı çok yeni bir karar henüz bir aya bile olmadı, iki hafta önce, Türkiye'de UNESCO'nun açmış olduğu ilk Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadınların Güçlendirilmesi Kürsüsü de üniversitemizde kuruldu ve GÜKAM'la birlikte çalışacak. Bunu hatırlatarak devam etmek istiyorum.

Komisyonun işlevi, amacı çok önemli ancak çok değerli üyeleri gördükten sonra -ki Sayın Başkanımızla zaten eskiden beri tanışıklığımız var- bu işlevin önemini altını çizmek ve bazı kavramları oturtmak açısından biz malum akademisyen olduğumuz için iki konuyu belirginleştirmek istiyorum. Tüm müdahil edenler zaten bu konulara fazlasıyla değindiler.

Bunlardan birincisi aile bütünlüğünün korunabilmesi için yapılması gereken asıl, en birinci şey: Doğru ve sağlıklı ailelerinin kurulmasına çalışmaktır, sağlıklı ve doğru ailelerin kurulmasına yani insanların birbirine saygı gösterdiği, erkeğin kadını küçümsemediği, kadının çocuğu dövmediği, kaynananın, kayınpederin şunu bunu yapmadığı ailelerin oluşmasına yani eşit ve özgür bireylerden oluşan ailelerin, karı kocaların oluşturacağı evliliklere. Dolayısıyla, bunun ötesinde zaten diyorum, çeşitli arkadaşlar da belirtiler ve kendi deneyimlerimiz her zaman önemli. Ben de ilk evliliği sonlanmış, ikinci evliliğinde de -Allah daha uzun seneler nasip etsin- çok uzun yıllardır mutlu bir şekilde yaşayan bir kişiyim. Öbür türlü çünkü sağlıklı ve doğru kurulmamış bir ailede de artık ona boşanma olarak değil, sorunlu evliliklerin sonlanması olarak bakmak zaten çeşitli uzmanlar tarafından belirtildi. Bir noktanın altını çizmek istiyorum. Giresun'a gelmeden önce ve hâlen de devam ettiğim FİLMOR kadın kooperatifiyle birlikte kadın cinayetleri eylem araştırmamızı yeni bitirdik, kitabı çıkmak üzere. Önümüzdeki hafta Ankara'da dört partimizin değerli kadın kollarından başkanlarından randevu istedik, gidip eylem planını sunmak üzere. Diyeceksiniz ki ne alaka? Şu alaka: Çünkü, çok iyi niyetli olarak söylenmiş olmakla birlikte ve uygulamada pek çok sorunlar yaşanmakla birlikte şunu da unutmamak lazım ki kadın cinayetleri şiddetle başlıyor. Şiddet, aile içi şiddet biçiminde oluyor çok büyük oranda sokaktaki. Bakmayın, "Özgecan" diye bir sembolleştirdik, "Özgecan" örneği en az örnek, Ayşe Paşalı örneği çok daha fazla örnek. Dolayısıyla, bunların altının çizilmesinde yarar olacağını düşünüyoruz ve uzmanlaşma dedik. Aile cinayetleri konusunda da örneğin, biz tamamen bir uzmanlaşmaya gitmek istiyoruz ve o eylem planında da altını çizdiğimiz gibi, oraya bağlamak istiyorum. Zannederseniz bir arkadaşımız, eminim çok iyi niyetlerle, liselere bir evlilik dersi konulmasını söyledi. Deyim yerindeyse bundan kanımca daha yanlış hiçbir şey olamaz diye düşünüyorum. Çünkü, erken evlilikler, kötü sonlanan evliliklerin, boşanmaların ya da daha kötüsü kadın cinayetlerinin... Erken evlilikten kastımız illa zorla evlendirilme değil, burada da değinildi. Beğenerek, gönlünün ilk düştüğü, hafif beğendiğini, komşunun oğlunu orada gördüğü zaman, kaçma, gitme, beraber erken yaşta evlenme, genelde sağlıksız evliliklerin en önemli nedenlerinden biri her şeye rağmen.

Çocukların kafasına şu ya da bu yaşında -ki çoğu zaman 18 yaş altı, eğer liseden bahsediyorsak- evlenme fikrini sokmak, sadece evlenme odaklı düşünmelerine biraz daha yönlendirmek olur ama bunun yerine -değerli hocamla birlikte ve eminim başka katılanlar da vardır- olabilen en küçük yaştan itibaren, zorunlu olarak toplumsal cinsiyet eğitimi vermek zaten kız ve oğlan çocuklara... Kız olmak ne demek, oğlan ne demek, kadın olmak ne demek, erken olmak ne demek? Kadınlar ile erkekler ileride nasıl evlenirler? Kadınlar çalışır mı, erkekler çalışmaz? gibi en temel ve eşitlikçi kavramları en küçük yaştan vererek başlarsak zaten oradan

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 26

hareketle çıkacak, deyim yerindeyse, oluşacak evlilikler her zaman mizaca uymaz ve elbette olabilir, her toplumda da vardır, ona yapabileceğimiz çok özel bir şey yok.

Psikolojik testlere geleceğim değerli arkadaşımızın belirttiği. Biliyorsunuz, bilimde çok tartışılır yani sosyal psikologlar çok severler böyle “evet, hayır”larla, birtakım ölçeklerle falan testler yapmayı. Bu tür testlerle artık, kişiliği tam anlamıyla çözümlenmediği de özellikle biz sosyologlar ve eminim bazı başka dallar alanında bilinir. Dolayısıyla, aman diyorum. Biz kadın cinayetlerinde bile böyle bir hataya düşmedik çünkü birileri bize önerdi. “İdeal katil tipi” diye bir şey yok, dünyada da yok, bizde de olmasın, olmamalı. Çünkü, hiç uyuşmayacak gibi iki kişinin dünyanın en mutlu evliliğini elli sene sürdürdüğünü görebiliyoruz örneğin. Dolayısıyla, toplumsal cinsiyet dersleri diyoruz özellikle eğitimde.

İkincisi: Ben daha önce Tarih Vakfıyla birlikte iki kez -zannediyorum üçüncüsü yapıyor- ders kitaplarında insan hakları projesinde çalıştım. Tüm ders kitapları ve ders materyallerinin cinsiyetçilikten, ayrımcılıktan -ben kendi açımdan söylüyorum- tabii ırkçılıktan vesairenden temizlenmesi... En küçük örnekler kadar bu iniyor. Dolayısıyla da bunlardan temizlenmesi çocuklarımızı, daha eşitlikçi, daha uygar, daha çağdaş, daha bizlere yakışır ailelere götürecektir. Bu güzel geleneklerimizi terk etmek anlamına hiçbir şekilde gelmez. Geleneklerin çok güzelleri vardır, çok kötülerini de vardır. Öyle değil mi? Ona bakarsanız bir zamanlar kölelik de gelenekmiş ya da kan davası da gelenekmiş. Demek ki geleneğin iyisini saklamayız ama kötülerini de ayıklama ve tasfiye zamanı gelmiştir diye düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Biz dün yine benzer bir konuyu konuştuk. Kötü davranışların gelenek adıyla yaygınlaştırılmasını bu masadan hiç kimsenin onaylamadığını biliyorum yani akli başında hiç kimse ne töre saikiyle işlenen cinayetleri, kan davası dediğinizi. Ama, töreye olumsuz anlam yüklemek yerine, ben olumlu anlam yükleyerek kadim doğrular demeyi tercih ediyorum. O kadim doğruları da yaşatmak aslında kökleri sağlam, yere basmak için de kıymetli bir şey. Benim hep böyle kendimce bir sloganım var, “Kadim doğrular, yeni gerçekler” diyorum çünkü o kadim doğrularla beraber yeni karşılaştığımız gerçekler de var. Bunlarla beraber ne kadar bunu entegre edebilirsek o kadar sağlıklı hem bireyler hem toplumlar inşa etme şansımız var.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Sayın Başkanım, Hocama katkı da bulunmak adına dedikleriniz doğru. Onu değerler eğitimiyle bütünleştirmenin de doğru olacağını düşünüyorum. Yani, değerler eğitimi de eklemek gerekir. Sadece, şu şudur, bu budur değil, aslında doğruyu da gösterir tarzda değerler eğitimiyle birlikte olursa çok daha sonuç verici olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ KADIN SORUNLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ MÜDÜRÜ HÜLYA UĞUR TANRIÖVER – Çok kısa bir şey ilave etmek istiyorum.

Bir de özür dilerim, bilim insanı olarak devreye girmek zorunda hissediyorum kendimi. Dönem dönem hele de çok araştırma yapan birisi olarak. Kimi zaman istatistikler bizi yanıltıcı olabilir. Dolayısıyla, zannedirim, çok değerli emniyet mensubu arkadaşımız çalışan kadınların şiddete daha çok maruz kalmış olması gibi bir şeyden söz etti. Doğru açıklamalar da getirdi ama yani başvurular arasında. Dolayısıyla, o birinci kelimenin altını çiziyoruz. Daha çok başvuru...

BAŞKAN – Onu o anlamda söylediğini anladık.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ KADIN SORUNLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ MÜDÜRÜ HÜLYA UĞUR TANRIÖVER – Söylemediğini anladık değil mi?

Aynı şekilde, erken evlilikler bölgenin ortalamasını aldığımızda her zaman bize vermeyebilir bunu. Ayrıca, erken evlilik hakikaten var mı? O sayılara da bakmamız gerekir. Çünkü, çok ileri yaşta evlenen de çoksa ortalama 24, 25 çıkar. Ama, bu yanılla da bazıları küçüktür.

BAŞKAN – Şunu da yapmayalım, Türkiye ortalamasını aldığınızda evlilik yaşlarında hâlâ Türkiye’de biraz erken evlilik olduğunu görüyoruz ama onlar geçmiş

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 27

dönemde olan evlilikler. Mevcutta aslında bize doğruyu verecek “Her yıl olan evlilik var mı, yok mu?” ya bakmamız lazım. Ortalamaya baktığımızda belli bir rakam hâlâ çıkacak. Bugün otuzuncu yılını yaşayan ama 14 yaşında evlenmiş çiftler olabiliyor. Aslında, bizim her yıl evlenenler için evlilik yaşlarına baktığımızda doğru sayılara ulaşabiliriz.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ KADIN SORUNLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ MÜDÜRÜ HÜLYA UĞUR TANRIÖVER – Bir de tabii o evlilikler resmiyete geçmediği için o şekilde yansımayabilir. Onların bir şekilde öğrenebilmenin yolunu bulmak lazım.

BAŞKAN – Evet.

Yani, o dediğimize katılıyorum. İstatistikler her zaman doğruyu söylemeyebiliyor.

Buyunuz Mustafa Şanal Hocam.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MUSTAFA ŞANAL – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de sizin gibi Giresun’da yenilerden biriyim, bu yedinci ayım, Erciyesten geldim Giresuna. İyi ki de geldim. Siz de hoş geldiniz tekrar Sayın Başkanım. Sizi zaten tanıyorum daha önceden, çalışmalarınızdan.

Güzel bir konu, davet ettiğiniz için çok teşekkür ederim, çok sağ olun. Şunu söyleyeyim ben: Sizin o deminki tasnifinize aynen ben de katılıyorum, onu derslerde de anlatıyorum hatta. Gelenek kötü değildir, doğrusunu bulabilmek, anlatabilmek ve doğruyu göstermek en doğrusudur; o tasnife ben de katılıyorum.

BAŞKAN – Hocam branşınızı öğrenebilir miyiz?

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MUSTAFA ŞANAL – Ben PDR uzmanıyım, eğitim bilimleri uzmanıyım aynı zamanda.

Şunu söylemek istiyorum: Biz toplumsal cinsiyet teorisini Türkiye’de -Sayın Hocam, onu unuttunuz galiba, ben hatırlatayım- zorunlu ders olarak okutan tek üniversiteyiz. Bütün bölümlerimizde toplumsal cinsiyet, hiç ayırım yapılmaksızın, toplumsal cinsiyet dersi okutuluyor. Eğer mevzumuz aile ise ve boşanmaysa bunun sonucu olarak bu iki kavramın da iyi anlatılması gerekiyor. Çocuklara, bu işin paydaşlarına bunu en iyi anlatmanın yolu maalesef ki derstir ve bu dersi siz evlilik adına yaparsanız evlenmeyen insanların aklına evliliği sokarsınız ama siz bunu yaşamın bir parçası, bir öğesi olarak yaparsanız ve buna “cinsiyet” dersiniz, “toplumsal cinsiyet” dersiniz daha doğrusunu yapmış oluruz. Hocam da temas etti, bu dersler sayesinde kadın kime denir, erkek kime denir... Mesela, beni bağışlayınız, bana göre erkek kadının eksik kalmış yanındır yani ben onu söylüyorum, bunu bir erkek olarak söylüyorum ve üstelik annesi ümmi olan bir erkeğim, okuma yazması yok annemin, iyi ki de yok çünkü bizi de oynatıyor elinde, babamı da oynatıyor yani o derece. Düşünün gerisini siz. Bir de olsaydı ne olurdu? Hatta, bunu söylediğimiz zamanda... Annemin okuma yazması yok, en iyi bildiği şey, eşimin yanında benden para almak, ki babam sendika başkanı, hiç paraya ihtiyacı yok ama çok hoşuna gidiyor ve bindiği otobüsün numarasını kaybederse unutmamak ama okuma yazması yok bu kadının, ümmi. Bakın, dikkat edin buraya, bizim kültürümüzde, arabesk kültürümüzde hep analar ağlar, hiç babalar ağlamıyor değil mi? Hep tabiat ana, şu ana, bu ana. Demek ki dünyada tek bir cinsiyet var? O da kadın. Bunu ister kabul edin, ister etmeyin.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Hocam, siz çözmüşsünüz, itaat et, rahatla.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MUSTAFA ŞANAL – Bir de eşim benim halamın kızı, mecbur itaat etmek zorundayım, o da ayrı bir olay, o da çok önemli.

Sayın Başkanım, Sayın Valim; size arz etmiştim daha önceden. Giresun, şu üzerinde bulunduğunuz topraklar, cinsel istismarın en yoğun yaşandığı il, Türkiye’de birinci. Özellikle, ensestte, buna çok dikkat edin lütfen, beni bağışlayın bu kelimeyi kullandığım için, Yağlıdere birinci. Siz daha iyi bilirsiniz, Amerikalı Giresunluları.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – New York’ta bir bölge...

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 28

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MUSTAFA ŞANAL – Evet, özellikle iç bölgeler.

Sayın Müdürümün de -sağ olsun- yardımı ve desteğiyle biz orada projeler başlattık, çalışıyoruz bu istismar konusunda. İşte, Giresun'da aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen... Ben Giresun özelinde konuşuyorum, galiba sizin istediğiniz de bu; şu, bu değil, Giresun özelinde. Aile özlerini, sorununu etkileyen en önemli faktörlerin başında bu istismar geliyor. Biz bunun şu an çalışmasını yaptık, bir proje yapıyoruz, umarım kısa zamanda bunları şey yapar, sizlere de bu sonuçları bildirebiliriz. Paydaşlarımız da var tabii ki. Bu istismara çok dikkat etmek gerekiyor. Bu önemli bir unsur.

BAŞKAN – Rehber öğretmenimizin de onun için konuyu biraz açması yönünde...

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MUSTAFA ŞANAL – Ben oradan malzeme alarak size bu desteği vermeye çalışıyorum.

Mesela, 2013 verilerine bakarsanız ensestte yine bu il birinci, 2015'te yine bu il birinci kaba nüfusa göre.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bartın'dan önde misiniz?

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MUSTAFA ŞANAL – Biz öndeyiz, maalesef öndeyiz.

Mesela, bazen de Antalya çıkar ama kaba nüfusta Giresun daha ileri fırlıyor Sayın Vekilim. Buna çok dikkat etmemiz gerekiyor, bu önemli bir unsur.

İkinci bir unsur: Benim kanaatim o dur ki en büyük unsur burada karşındakini iyi dinlememe ve ego patlaması. Karadeniz insanı biraz fevri, malum. Bu fevriliği bazen aklını kaybederek yapıyor. İnsan bazen söyleyeceğinin sonucunu hesaba katmadan söyleyebiliyor ve bizde tahammül gücü yok burada fazla. Bu coğrafyanın da etkisi var bunun üzerinde. Karşındakini iyi dinlememe... Mesela, bir anekdot daha vereyim, Giresun'da erken yaşta evlenme çok yüksek değil. Bakın, bu önemli bir unsur, ortalamanın üzerindeyiz biz. Yaş olarak 24 yaşı, Giresun'daki evlilik yaşı. Bu ayrı bir şey. Ama, erken yaşta evlenme yaşı olarak da Giresun Türkiye'nin üstünde yani iyi bir yerde, kötü bir yerde değil ama buna rağmen boşanmada Giresun Türkiye'de önde gelen illerden bir tanesi. İşte, bunu tetikleyen unsurların başında birinci istismardır. Bu çok önemli. Giresun özelinde konuşuyorum, Türkiye genelinde değil, Giresun özelinde.

Üçüncüsü: Karşındakini iyi dinlememe ve ego patlaması. Bakınız, ben buraya gelmeden bana bir şey söylendi. "Hocam Giresun'da fazla şiddet olmaz." Ben Güre Mahallesi'nde oturuyorum, her hafta bir tane şiddet olayı görüyorum. Adam dövme, şu bu. Ama az, Türkiye ölçeğinde az, onu kabul ediyorum ama var. Fazla dinlemiyorlar.

Dördüncüsü: Öykünme. Bakın, "İstanbul'da bir şey çıksın, ertesi gün Giresun'da." öyle derler. Sayın Başkanım, siz de duymuşsunuzdur, burayı bilen birisi olarak.

BAŞKAN – Benim şehrimde de söylerler onu.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MUSTAFA ŞANAL – Öyle mi? Bana da eşim öğretti bunu. O da yedi ayda ne kadar çabuk öğrendi ben de bilmiyorum, şaştım ama öğretti ve gerçekten de sordum, İstanbul'da çıkan her yeniliği Giresun ertesi gün getiriyor buraya. Bunu olumsuz olarak da düşünün. Biliyorsunuz, oradan geliyor her şey, batıdan bu tarafa doğru geliyor ve Giresun bunu yaşıyor çünkü Giresun'da öykünme çok.

BAŞKAN – Biraz tiyatroya falan da öykünülse bari yani kapitalizme öykünüleceğine.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MUSTAFA ŞANAL – Evet, öykünme çok Sayın Başkanım ve bu öykünme ne öykünme biliyor musunuz? Gücü yetmediği şeyleri gücü yeter gibi davranma. Bu neyi artırıyor biliyor musunuz? Hem sizin zamanınızı alıyor hem sizin emeğinizi çalışıyor hem sizin psikolojinizi bozuyor. Bu ilde çok fazla bu.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 29

Boşanmayı tetikleyen diğer bir faktör: Burada kültürel ve sosyal imkânlar hemen hemen hiç yok. İnsanların enerjisini boşaltacak bir kurum yok, burada tiyatro yok, burada herhangi bir aktivite yapılabilecek bir spor alanı doğru dürüst yok, bu bir özleştirir.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, bunu...

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MUSTAFA ŞANAL – Ben bunu siyasi olarak konuşmuyorum, benim vazifem o değil.

BAŞKAN – Yok, siyaseten söylemiyorum. Yerel yönetimlerden daha çok beklenir bu anlamda.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MUSTAFA ŞANAL – İnsanlar ne yapıyorlar ister istemez, bu enerjiyi ne yapıyorlar? Aileye aktarıyorlar. Tabii, tek bir şamil faktör değil ama lütfen bunun dikkate alınması kanaatindeyim. Bu çok önemli yani ister istemez bu. Ben şunu falan değil madde bağım... Onlar falan önemli değil, onlar çok önemli değil, bunlar bir şekilde tolere edilebilir. Alkol bu ülke çok yüksek. Neden? Birçok faktörü var burada alkolün. Üzerinde bulunduğumuz coğrafyada erkek çalışma oranı az. Erkek çalışma oranı az olursa çalışan kişi yıpranmaz mı? Yıpranır. Bunlar işte, boşanmayı ve ayrılığı, aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen, tetikleyen faktörler. Her ilin boşanma faktörlerinin haritası çıkarılmalı, her ilin, farklı renklerle, boşanma haritaları. Rakamlar veriliyor değil mi? O rakamlar da çok hakiki değil ki. Onlar yansıyanlar, bir de yansımayanlar var. O yansımayanları tespit etmenin yolları Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına ve diğer paydaşlara kalmış. Bakın, ensest çıkıyor işte burada.

Şimdi, ben çok da zaman almayacağım. “Boşanma” kelimesi bile hoş kelime değil biliyor musunuz yani boşanma kelimesini değiştirmemiz lazım. Nasıl ki evlenmeyen insanlara evlilik kelimesini öğretmeyelim diyorsak... Boşanma kelimesi, sorunlu evliliğin bitirilmesi diyelim bu kelimeye veya başka bir kelime bulalım. Neden boşanma kelimesi? Başkanım, insanı rahatsız ediyor değil mi? Ben çok şükür boşanmadım, yirmi iki yıllık evliyim de halamın kızı nasıl olacaksa? Mümkün değil.

BAŞKAN – Şansın yok hocam.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MUSTAFA ŞANAL – Evet, öyle bir ihtimalim yok. 21 yaşında evlenmiş biriyim.

Şimdi, ama bu “boşanma” kelimesi, bilmiyorum, sizi rencide etmiyor mu beni rencide ediyor.

BAŞKAN – Dul var bir de dul.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MUSTAFA ŞANAL – “Dul”, o da çok saçma bir kelime Sayın Başkanım. Ben dulum yani...

BAŞKAN – Parçalanmış aile de keza öyle.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hocam, oturmuş kavramları konuşmaya ve tartışmaya başlarsak...

BAŞKAN – Çıkamayız işin içinden.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – ...problem başlar. Bakın, hıfzı benzetmek de doğrudur. Tüzel kişilik kavramı yerleşti ama nensel tazminat, tinsel tazminat, manevi ödence, bunların hiçbiri kabul görmedi. Ama, tüzel kişilik kabul gördü. Dolayısıyla, oturmuş kavramları çok tartıştığınız da bunun yerine...

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MUSTAFA ŞANAL – Başkanım, Sayın Vekilim, tartışmayalım ama “boşanma” kelimesinin yerine de artık yeni bir kelime bulalım artık. Sizden çok rica ediyorum. Sayın Başkanım, bunu biz mi yaparız, bize mi yaptırırsınız, bize bir görev mi verirsiniz artık bilmiyorum.

BAŞKAN – Sorun olabilir ama temelde başka sorunlarımızda var.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MUSTAFA ŞANAL – Katılıyorum.

Son şey, kültürel dejenerasyon: Bu ilde aileleri bozan en büyük faktör Sayın Başkanım, vekilim, kültürel dejenerasyon. Bu tür aktivitelerin burada çok iyi yapılması gerekiyor.

Çok teşekkür ediyorum, çok da zaman almak istemiyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Hocam.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 30

Sayın Valim de burada konuşurken her yerde yaptığım bir konuşmayı yapmadığımı fark ettim. Bizim üyelerimiz için bu 7'nci, 8'inci, 15'inci tekrar olacak, üyelerimden özür diliyorum.

Şimdi, az önce Belediye Başkan Vekilimiz boşanma rakamlarını, evlilik rakamlarını verirken mesela 2016'nın ilk üç ayı için şöyle bir rakam verdi: 100 evlilik gerçekleşti, 71 boşanma. Eğer evliliği boşanmaya bölersek Giresun'un yüzde 71'i boşanıyor gibi bir anlam çıkar, tam çünkü sayı 100. Böyle bir algı yok. Bunu özellikle söylemek istiyorum. Çünkü, o 71 boşanma geçmiş yıllarda evlenmiş, bir yıllık, üç yıllık, sekiz yıllık, on beş yıllık, on sekiz yıllık evlilikleri... Hatta, 2015'te açıldığı davada 2016'da sonlandı. Kaba evlenme ve kaba boşanma hızı dediğimiz bir oran var nüfusa bölünerek. Türkiye ortalaması binde 1,7. Giresun ortalarında, 43'üncü sırada bir il. Ben ilinizin TÜİK verilerini vereyim ama bölgede 1'incisiniz. Yani, Trabzon 68'de mesela, 81 il içinde. Giresun bölgede 1'inci. Eğer bakacaksak bu sıralamalar sanki daha sağlıklı gibi. Buraya baktığımızda sanki yüzde 71'i boşanıyor gibi bir algı çıkar. Bakın, etrafınıza yüzde 71 boşanmış değildir. Bunu yapmayalım ne olur. En büyük hatayı burada yapıyoruz. Türkiye 600 bin çift evleniyor ortalama yılda. 100 ila 130 bin çift de boşanıyor. Böldüğünüz de yüzde 25 çıkar, o değil, o da yanlış. Ama, şuna bakabiliriz: Geçen yıl ve bir önceki yıllar evlenme hızımızla, bu yılki evlenme hızımızı birbiriyle karşılaştırabiliriz. Evlenme hızımız düşüyor, doğru; boşanma hızımız artıyor, doğru. Yani, 110'dan 130'a çıkıveriyor boşanmamız. Yani, kendi içinde karşılaştırmamız lazım. Yani, 2013'te kaç kişi boşandı, 2014'te, 2015'te 2016'da? Bir boşanma trendi var, kabul edilebilir bu ama evlenenleri boşananlara bölersek burada hem 100 olduğu için çok oturdu bu rakam yani Giresun'un yüzde 71'i boşanıyor dememiz lazım. Bu, hiçbir gerçeğe sığmıyor. O anlamda, bunu ifade etmek isterim.

Teşekkür ediyorum Hocam.

Vali Yardımcım, buyurun.

GİRESUN VALİ YARDIMCISI CAHİT KARATEPE – Sayın Valim, Sayın Komisyon Başkanım, sayın milletvekillerim, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şu anda konuşulan boşanma noktasında İstatistik Kurumunun vermiş olduğu bir veriyi de paylaşarak bir iki cümle ifade edip konuşmamı sonlandıracağım. “Bir önceki yıla göre önemli bir değişim.” diye ifade etmiş, bölgemizle alakalı. Trabzon'da bir önceki yıla göre boşanmalar binde 1 oranında artmış, Ordu'da yüzde 8,7 oranında artmış, Giresun'da yüzde 12,9 oranında artmış, Rize yüzde 14,6 oranında artmış. Burada ilginç iki il var: Artvin'de boşanmalar yüzde 18,1 oranında azalmış bir önceki yıla nazaran. Gümüşhane'de de yine boşanmalar bir önceki yıla nazaran yüzde 11 oranında azalmış.

Şimdi, burada benim şahsi kanaatim, Gümüşhane ilindeki ve Artvin ilindeki boşanmaların azalma sebeplerinin çok ciddi manada incelenmesi gerektiği kanaatindeyim. Çünkü, diğerleriyle fark edilebilir bir şekilde bir azalma var.

BAŞKAN – Dosya sayısı da ilgili olabilir Sayın Valim o.

GİRESUN VALİ YARDIMCISI CAHİT KARATEPE – Şöyle bir şey: Artvin'deki evlenme oranı da yüzde 1 oranında azalmış fakat Gümüşhane'de evlenme yüzde 6 oranında artmasına rağmen bir önceki yıla göre, boşanmalarda da ciddi manada düşüş var. Yani, bunların sosyolojik olarak altyapısının incelenmesi gerektiğini düşünüyorum. Buradan da ben şöyle bir sonuç çıkarıyorum: Türk toplumu tabii çok farklı heterojen bir yapıya sahip. Aile kavramına bakış açısı tek temelli bir bakış açısı değil yani o açıdan bazen baktığımızda liberal, sosyal demokratik yapıya sahip bir Artvin ve Gümüşhane'de mevzuyu değerlendirecek olursak biraz da çevresel baskılar yok Artvin'de, bireysel özgürlük ön planda, birbirine karşı sorumlulukları tanımlanmış şahısların. Birlikte yaşama kültürü belki ön plana çıkıyor. Gümüşhane'deyse daha muhafazakâr bir çevre, erkeğin hâkim olduğu bir toplum, nikâhlı bir yaşam, belki ikinci bir yasal işleyiş şeklinde farklı hususlar ön plana çıkabiliyor. Şimdi, toplantının başından beri evet, eğitim hakikaten çok önemli bir unsur aile için, ailenin yaşaması için ve burada ben âcizane şunu düşünüyorum: Eğitimde evlilikten daha ziyade

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 31

birlikte bir arada yaşama kültürünü oluşturacak demokratik kültürü veren bir eğitim olması lazım yani dinsel öğelerden daha ziyade veyahut da yerel şeylerden daha ziyade insanı bir arada tutan eğitimin ön plana çıkması lazım. Bu anlamda da batılı ve İslami düşünürlerin klasiklerinin bence evlenen şahıslara özgür bir birey ve demokratik kültüre hâkim olan bir birey anlamında oluşması için okutulmasının ön planda tutulmasını faydalı görüyorum. Önemli olan husus, bir arada kalabilmek için, tartışan bireylerin birbirine saygılı bir şekilde olması.

Son olarak da Gandi'nin bir sözü var, onunla konuşmamı bitirmek istiyorum. Fikirlerin ateşini eğer bireyler veya toplum tartışarak söndüremezse o zaman toplumsal anlamda silahlar konuşur, toplumsal anlamda şiddet ön plana çıkar. O anlamda da evlenen bireylerin sorunlarını karşılıklı tartışarak çözüm yolunu öğretmekte fayda olacağını düşünüyorum saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Valim.

Sayın Belediye Başkanımızın birkaç ifadesi olacak.

Buyurun Başkanım.

GİRESUN BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN KURT – Sayın Valim, Sayın Başkanım; öncelikle Sayın Hocam dedi ki: “Cinsel istismarda Türkiye’de Giresun 1’inci.” Acaba, bu istatistik ne, nereden alındı bu veriler? Onu sormak istiyorum. Verileri var mı elinizde?

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MUSTAFA ŞANAL – Tabii, TÜİK’in yayınladığı veriler 2013’te. Kaba nüfusa oranlarsanız, Giresun’u ilk 3’ün içerisinde görüyorsunuz.

GİRESUN BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN KURT – Yalnız, “Veriler var.” dediniz. Bunun sayısını, tarihini, zamanını verirsiniz biz de bakalım, bir.

İkincisi: Dediniz ki: “Giresun’da bir tiyatro, bir konservatuar yok.” dediniz. Giresun Belediyemizin tiyatrosu var, Türkiye’de ve dünyada ödül aldı, hem oyuncularımız hem yönetmenimiz hem Belediye Başkanımız ödül aldı. Şu an 40 tiyatro oyuncumuz var.

GİRESUN VALİSİ HASAN KARAHAN – Seyirci yok.

GİRESUN BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN KURT – Seyirci de var. Olmaz mı Sayın Valim? Gelin, biz yani billboardlara asıyoruz, reklamlarını yapıyoruz.

BAŞKAN – Başkanım, izletmemişsin kimseye, çağırmamışsın oyunlara ya.

GİRESUN BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN KURT – Oyunlarımız her hafta her akşam oynanıyor. Biz sizleri ücretsiz davet ediyoruz.

İkincisi: Bakın, konservatuvarımız var, 1.300 kişi var konservatuvarda. Bağlama, keman, ut, piyano dersleri verilmekte. Hatta, engelliler tiyatromuz var. Yani, üniversitemiz bununla ilgili biraz dışarıda kaldı herhâlde yani, şehrin içine girmedi bence.

BAŞKAN – O zaman hocalara özel gösterim yapacaksınız.

GİRESUN BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN KURT – Bir de şunu söylemek istiyorum: Bizim belediyemizde şu an 850 taşeron işçi çalışıyor yani 1.350 kişi var. Biz taşeron işçilerimizi genelde şehrimizde huzur ve güvenliğin sağlanması için alkol bağımlısı ve sokakta olan vatandaşlarımızdan aldık. Bunu da emniyet görevlilerimiz çok iyi bilirler. Çünkü şehrimizde şu an suç oranı çok azalmıştır, 2009’dan sonra baktığımızda suç oranı çok azalmıştır. Emniyet görevlilerimiz de bu konuda bize teşekkür etmişlerdir. Tabii ki bu alkol ve madde bağımlılarının çalışmalarından dolayı ailelerine de huzur gelmiştir. Ben bu şekilde sosyal görevlendirmelerde ve işe alınacaklarda bu insanlara öncelik sağlanırsa toplumda daha iyi bir huzur olacağına inanıyorum. Yani, ben bu akademik araştırmaların veya bilimsel araştırmaların toplumun en alt kademesinden üst kademesine kadar yapılmasını istiyorum. Yani, bunu buradaki yöneticilere, siyasetçileri dinleyerek bir yargıya veya bir kanıya vararak sonuç çıkarılmasını şuradaki konuşmalardan ben eksik olduğunu gördüm.

Teşekkür ederim.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Sayın Başkanım söz alabilir miyim?

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 32

BAŞKAN – Onun için katılımcı bir toplantı bir yapmaya özellikle maksimum gayret gösterdik.

Fatma Hanım'a vereyim, sonra size vereyim Hüsnüye Hanım.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Bugün soru sormamıştım, dün çok sorduk ama sormazsak olmaz muhalefet olarak.

Teşekkürler Sayın Başkan.

Hâkime Hanım, özellikle çocukların icra yoluyla velayeti bizim hep Komisyon çalışmalarında tartıştığımız ve önemseydiğimiz bir konu. İnşallah, ona ilişkin de somut bir çözüm atmak istiyoruz, adım atmak istiyoruz. Onunla alakalı görüşlerinizi ve buradaki uygulama sorunlarını kısaca rica edeceğim sizden çünkü çok önemli. Çocuğun yüksek yararı konusunda icra marifetiyle çocuğun alınıp verilmesi çok sıkıntılı bir süreç. Bir de ilamlı icralara uyulmadığı takdirde yani teslim edilmediği takdirde, biliyorsunuz, icra mahkemesine şikâyetle bulunuyoruz ama tedbir niteliğinde verilen ara kararlarda çocuğun teslimi, anneden alınıp babaya, babadan alınıp anneye konusundaki teslimi ara kararları ve hükümlerle birlikte kesinleşmediği için yine tedbir niteliğine sokabileceğimiz son hükümlerle birlikte verilen teslim kararları ilamlı icraya icra mahkemeleri tarafından sokulmuyor, 341'i uygulamıyor maalesef. Bu sebeple, biz aile mahkemelerine başvuruyoruz, diyoruz ki senin de cezalandırma yetkin var, HMK'da getirilen ihtiyati tedbire uymamak kaydıyla ama aile mahkemeleri de cezalandırmaktan çekiniyorlar açıkçası. "Ben ceza mercisi değilim, bunu icra, iflas mahkemeleri yapabilir." diyorlar ama icra, iflas da "Ben değilim." diyor. Arada kalmış böyle bir konu var, siz ne düşünüyorsunuz uzman olarak?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Şimdi, o konuda da aslında çok değişik şeyler meydana gelebiliyor. Geçenlerde ara kararla geçici velayeti anneye vermiştim. Şöyle bir talepte bulundular: "Geçici velayet vermişsiniz, işte, şu an biz bunu icra yoluyla uygulamıyoruz çünkü 'tedbiren' ifadesini arıyormuş. Şimdi, bu da çok yanlış. Şimdi, bu, işi yokuşa sürmek, başka bir şey değil. Şimdi, ben orada "geçici velayet" desem ne olur, "tedbiren velayet" desem ne olur? Ara kararının amacı belirli. Yani, burada icra müdürü de görüyor, icra müdür yardımcısı da görüyor, çok yanlış yani bu şekilde zorlaştırmalar meydana gelebiliyor. Yani, burada benim söylediğim, o zaman bir avukat gelmişti, dedim ki: Yani, bunda benim yapacak bir şeyim yok. Ben bunu şimdi geçici velayet olarak verdim. Tedbiren kelimesinin burada bir anlamı, mahiyeti yok. Şimdi, tedbiren velayet versem, bir de diyebilir ki: "Niye geçici velayet vermedi? Niye tedbir verdi? Uygulamıyorum." da diyebilir. Yani, bu tamamen bir keyfilik. Buradaki amaç yargılama devam ederken geçici velayeti birine veriyorsak kesinleşene kadar önündeki dosya velayet o tarafta olacak demektir. Yani, bunun da uygulamalarının yapılması lazım. Burada bir sıkıntı var. Orada da tabii ki icra memurunu şikâyet edecekler, o zaman da evet, icra mahkemelerine iş düşüyor.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – İhtiyati tedbir kararlarına ilamlı icra olmadığı için 341'in uygulanmamasıyla alakalı Yargıtay kararı da var. Resmî karar olsa da şu anda hâlâ uygulama da böyle, o sıkıntımız var.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Şimdi, onunla ilgili, tabii, kanun koyucular birtakım düzenlemeler getirebilirler. O konuda benim yapacağım bir şey yok. Ama, normalde nasıl biz tedbiren nafaka kararı verdiğimizde onu takibe koyuyorlar yani bunu da bir şekilde, sonuçta bir hüküm olarak değerlendirmemek lazım. Aynı şekilde, geçici velayet vermemiz gerekiyor ki veriyoruz. Yani, ben her dosyada geçici velayet vermiyorum zaten. Dosyanın mahiyetine bakıyorum çünkü belki bir dahaki celsede önüme gelmeyecekler. Yani, hemen ilk duruşmada aileyi parçalayıcı şekilde geçici velayet vereyim, hemen nafakaları belirleyeyim. Bu şekilde yapmıyorum. Her olayı farklı bir şekilde zaten değerlendiriyorum.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Uygulama birliği yok.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ SERAP ERTEN – Uygulama birliği kesinlikle yok ama şöyle bir şey var: Geçici velayet veriliyorsa bir problem var zaten. Kadın diyor ki mesela: Ben çocuklarımı alacağım, kendime bir yaşantı kuracağım, bu şehirden gideceğim. Ya da babası diyor yani. Babayla birlikte kalıyorlar ama okula göndermiyor. Bir sıkıntı var. Bunu görürsam geçici velayet veriyorum zaten. Hatta,



# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 33

bazen öncelikle bir rapor aldırıyorum çünkü iddiaların boyutunu göremiyorum. Tamamen, iftiradan öteye de gitmeye biliyor. Bazı dosyalarda rapor alıp öyle geçici velayeti veriyorum. Bazı dosyalarda direkt yani tensiple birlikte geçici velayet verdiklerim de oluyor. İnanın, bazı dosyalarda bırakın, geçici velayeti şahsi ilişki de bile sıkıntı olan dosyalar var. Önüme 10 hastaneden bir sürü şey getiriyorlar. Şimdi, ben orada nasıl 2 yaşındaki bir çocuğu -bir dosyam da var- bazen annesiyle yani geçici bir... Şahsi ilişkiyi kuramadım ancak babaannesinin ya da anneannesi vasıtasıyla saatli olarak şahsi ilişki kurdum çünkü şeyi göremiyorum. Ya, öyle raporlar geliyor ki bir sıkıntı var yani ona emanet edemem ben. Her dosyaya gerçekten farklı bir şekilde bakmak lazım, tek bir olaya göre bakamıyoruz ama velayet konusu çok sıkıntılı, gerçekten. Yani, şöyle: Akıl sağlığı yerinde düzgün bir anne baba bırakıp ona velayeti verebiliyorsam, düzgün bir şekilde şahsi ilişki meydana gelebiliyorsa ne mutlu ama o çocuklar kullanılıyor, icra yoluyla zorla babaya verilmek zorunda kalıyor. Çocukta bir süre sonra gitmek istemiyor zaten. Çocuğa soruyorlar niye gitmek istemiyorsun? "Çünkü, o öcü." Nereden duydun? "Çünkü anneannem öyle söylüyor." Raporlarda geçiyor bunlar. Şimdi, bu çocuk nasıl babasıyla sağlıklı bir şekilde iletişim kuracak, şahsi ilişkinin devamı sağlanacak?

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Sayın Başkanım, emniyet verilerine göre buradaki, özellikle aile içi şiddet veya geçimsizlikle alakalı alkolle ilgili bir veri sundular, öyle hatırlıyorum yani birinci oranda alkol olduğunu söylediler. Sayın Belediye Başkanımıza bir soru yöneltmek istiyorum. 2009'dan beri alkol büfeleri kurduğunuzu öğrendim. Bununla ilgili bir düşünceniz var mı? Yani, hem şiddeti körüklüyor. Sakın, bizim şahsımıza bakıp böyle bir soru yönelttiğimiz düşünmeyin. Verilerden yola çıkarak böyle bir soru soruyorum.

GİRESUN BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN KURT – Şimdi, Sayın Vekilimiz, "2009'dan beri" dedi. Ondan önce kurulmuş olanlar var. Biliyorsunuz, alkol büfeleri Tütün Düzenleme Piyasası Kurulunun çıkarmış olduğu yasaya göre veriliyor. Bunu da tarım il müdürlükleri veriyor. Şu an tütün mamulleri ve alkol satış belgelerini. Yalnız, burada şöyle bir yanlışlık var: Bakın, alkol ve tütün mamullerini satış belgelerinin -büfeler için diyorum yani alkollü içki satılan, satılan yerler için demiyorum- karayollarına 200 metre, cami, ibadethane, okul, eğitim çevrelerine 100 metre mesafesi olması ve bir de Meclisten çıkarılıp Sayın Valimiz de uygun gördükten sonra alkollü alan statüsü içine alınmış olan bölgelerde yine bu bölgeler içerisinde yine eğitim kurumları ve dinî kurumlara uzaklık şartları aranıyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Uyguluyor musunuz? Yani, karar diyor ama uyguluyor musunuz?

GİRESUN BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN KURT – Uyguluyoruz. Şöyle bakın, ben, şimdi...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Caminin bitişiğinde, okulun bitişiğinde alkollü...

GİRESUN BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN KURT – Şimdi, şöyle söylüyorum bakınız Sayın Vekilim: Tütün düzenleme yani Alkol Piyasası ve Tütün Düzenleme Kurulunun... Çıkarılan bir yasa var. Bu yasada bu belgeye, alkol ve tütün satış belgesini tarım il müdürlükleri veriyor, belediye vermiyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – İş yeri açma ruhsatını belediye veriyor.

GİRESUN BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN KURT – Şimdi, bakın, içkili yer ruhsatı ayrı. Ama şunu söylüyorum: Büfelere alkol ve tütün mamulleri satışı tarım il müdürlükleri tarafından veriliyor bu belge, her yıl düzenleniyor. Ama, burada şu eksiklik var, ben onu söylemek istiyorum: Şimdi, tarım il müdürlükleri bu ruhsatları verirken belediyeden uzaklık ölçümünü istiyorlar. Vatandaşa diyorlar ki: "Git, belediyeden uzaklık ölçümünü getir. O, işte, dinî mekânlara, eğitim mekânlarına uzaklığını getir." diyorlar. Fakat, belgeyi veren yer niye ölçmüyor? Bununla ilgili bize bir yazı yazılmıyor ve vatandaşı belediyeye karşı karşıya bırakıyorlar yani burada bir sıkıntı var.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Sayın Başkanım, benim sormak aslında o değildi. Yani, büfelerin olup olması değil. Belediyeye ait bir büfenin varlığı var mı? Ben onu sormak istiyorum. Yoksa yani herkes istediği şeyi açabilir.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü (Giresun)

Tarih :28.03.2016 Saat : Kayıt:Trabzon Yedek Stenograf : Uzman : .....

Sayfa: 34

GİRESUN BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN KURT – Bu, 2009'dan öncede vardı, fakat tabii ki bundan sonraki çıkan yasalara göre uygulama yapılıyor ve satışlar çıkan yasaya göre belgeler veriliyor. Yani, alkol satış belgesini belediye vermiyor. Tarım il müdürlüğü veriyor, o tarım il müdürlüğünün sorunu.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Ben soruma cevap alamadım. Belediyenin var mı böyle...

BAŞKAN – Belediyenin işletmesi var mı bu anlamda?

GİRESUN BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN KURT – Belediyenin kendi işletmesi bu anlamda yok. Yani, Giresun'da belediyenin bu konuda restoranı hatta yemekhanesi bile yok. Kendi işçilerine yemek verdikleri ve çalışanlarına yemek verdiği yemekhanesi dahi yok.

BAŞKAN – Tamam, kifayetimüzakere.

Sait Bey, sizin sorunuzu alayım ama toparlamam lazım.

SAİT YÜCE (Isparta) – Kısa bir şey, bir toparlama sadece.

BAŞKAN – Sait Bey, buyurun.

SAİT YÜCE (Isparta) – Hocam ifade etti, bu cinsel istismar ve kadına şiddette tiyatro, piyona öğretmek ve konservatuvara mutlaka... Yani, onlar tek başına yeterli olmaz, değerler eğitimi ve manevi eğitimin de beraber verilmesinde yarar var. Yani, "Piyano öğrenen birisi şiddetten vazgeçer." tek başına denemez herhâlde.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. MUSTAFA ŞANAL – "Değerler Eğitimi" diye bir ders var zaten. Liselerde değerler eğitimleri dersleri var.

BAŞKAN – Şimdi şu var: Bu masada olan herkes bilir, hiçbir sosyal olayın tek bir sosyal nedeni, tek bir nedeni ya da tek bir çözümü yoktur. Spor, sanat, manevi eğitim, bunları hepsiyle beraber dengeli bir beslenme insanı sağlıklı bir birey yapar. Bu anlamda, hepimizin buna ihtiyacı var. Beylül Dikeçligil Hoca bize çok güzel bir şey söyledi Komisyonunda, "Ailelerin dünya görüşleri, ideolojileri farklı olabilir ama bir sağlıklı aileyi tanımlamak için kendi dünya görüşü -muhafazakâr, geleneksel, fark etmez- hak ve görevler dengesi sağlıklıysa o aile sağlıklıdır." dedi. Ben bunu çok önemsiyorum ve çok kullanıyorum. Dünya görüşlerimiz farklı olabilir ama hak ve görevler dengesi o kadar kıymetli bir şeydir ki bunu sağlayabilmemiz lazım. Ailedeki herhangi bir bireyin üzerine bu yükü tek başına yüklememiz gerekiyor. Buradaki en büyük problem o. Ya bazen kadına yüklüyoruz bütün bir yükü ya bazen erkeğe yüklüyoruz, bu anlamda önemli.

Ben kifayetimüzakere diyorum. Çünkü, aşağı yukarı yirmi dakika gecikti programımız. Trabzon'da da bir heyet bizi bekliyor. Ben öncelikle, Komisyon üyelerimize, Sayın Valimize, Belediye Başkanımıza ve milletvekilimize misafirperverlikleri için, komisyon üyelerimize yoğun programımızda gık demeden bu programa iştirak ettikleri için çünkü sabah yedide kalktı hepsi. Buradan da Trabzon'a devam edeceğiz. Giresun'dan bu toplantıya iştirak eden... Hem onların biz misafiriyiz ama onlar da bizim misafirimiz. Tüm katılımcılara, katkı veren tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Burada söyleyemedik, eksik kaldı, zaman yetmedi ya da unuttuk, ilave etmemiz lazım diyorsanız, lütfen arkadaşlarımız size mail adreslerini ulaştırdılar biliyorum, ne olursunuz bize mail atın. Çünkü biz bu raporu yazmaya başladık, devam ediyoruz. Birkaç hafta daha süremiz var. Sizden gelen bu bilgileri bu rapora dercedelim her noktada. Ama, şunu bir gerçek: Belli sorunlar öne çıktı yani cinsel istismar ve alkol bağımlılığı öne çıktı. İl müdürüm, iki konu öne çıktı burada. Alkol bağımlılığı ve cinsel istismar. Yani il müdürlüğümüzün, Sayın Valimizin koordinasyonun da belki ayrıca bir başka toplantılarla bu iki konunun değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyim. Bu da benim kişisel görüşüm.

Teşekkür ediyorum tüm katılımcılara, sağ olunuz.

Kapanma Saati: 11.40